

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 3. — Tel. 8492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina snaga mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Občinske volitve in politika

Z železno doslednostjo in korak za korakom izvajajo vse vlade po 6. januarju 1929 veliki državno politični program, ki je osnovan na zgodovinskem kraljevem manifestu in točno obeležen v septembrski ustavi. Spreminjale so se vlade po svoji sestavi, državna politika in na njej temelječi režim pa sta ostala nespremenjena in bosta nespremenjena ostala tudi v bodoče. V dobi nekdanjih besnih strankarskih bojev na žalost nismo imeli trdnih in jasnih smernic državne politike, a še onih redkih in šibkih, kar nam jih je narekoval instinkt samoodržanja, se vlade in parlamenti niso vedno držali. Le prečesto so bile vlade bolj instrument zaslepljenega strankarstva kakor pa čuvar in izvrševalec državne politike. Zdelo se je zato, da v Jugoslaviji ni ničesar trdnega in trajnega.

Temeljito spremembo v to, za državo nevarno stanje je prinesel 6. januar. Od takrat v državni politiki ni več kolebanja in ne več mešetarjenja. Pot je jasno začrtana. Sprva so hoteli hoditi po njej tudi nekateri, ki jim nista bila všeč ne smer ne cilj, ki pa so še tako zelo koreninili v starih razmerah, da niso mogli verovati v trajnost in moč nove politike. Samo navidezno so sodelovali pri njej, v resnici pa so imeli pred očmi svoje posebne cilje, docela različne od ciljev državne politike. Na tihem so upali in čakali, da bo nova državna politika na ta ali oni način zrušena, sami pa bodo zopet lahko zavzeli svoje stare položaje. Prevarali so se vsi in se sami, prostovoljno ali neprostovoljno, izločili, potem pa uskočili med besne nasprotnike istega režima, ki so ga poprej sami reprezentirali. Zato pa so zdrave in trezne množice prebivalstva z zadoščenjem opazovale, kako postaja državna politika čvrsta, trajna in dosledna. Z vedno večjim zaupanjem so se ji pridruževali in se je oklepale, nekdanji politični voditelji, ki niso mogli ali niso hoteli priznati potreb novega časa, pa so bolj in bolj postajali generali brez vojske.

Medtem je šla in gre državna politika svojo začrtano pot in izvaja točko za točko postavljene si programa. Tako smo prispeli tudi do občinskih volitev, ki pomenijo odločen in važen korak v povratku k demokraciji in k ljudski samoupravi. Že od nekdaj so igrale občine v našem javnem življenju veliko vlogo, čeprav stara Avstrija iz nemško nacionalnih razlogov občinski samoupravi ni bila naklonjena in je storila vse, da bi se ne okrepla. Še neprimerno večja bo vloga naših občin sedaj, ko so se znatno povečale in jim je po novem zakonu odkazano mnogo širši delokrog. Zato je tudi pomen sedanjih občinskih volitev izredno važen.

Naloge občin so tako velike, da bi morale zbrati k skupnemu delu najboljši, najbolj sposobni in najbolj poštene občane. Z zadoščenjem moramo ugotoviti, da se je naše ljudstvo tega tudi v polni meri zavedalo. Ko so bile razpisane občinske volitve tudi za dravsko banovino, sta se povsod kazali pripravljenost in želja, da se občani združijo k složnemu delu na korist občine in prebivalstva. Kakor v drugih pokrajinah države, si tudi ljudstvo v Sloveniji želi ustaljenosti, reda in miru, pa se je zato v vedno večjih množicah zbiralo pod praporom one državne politike, ki edina more nuditi pogoje za smotreno gospodarsko in kulturno delo. Ne glede na to, da življenjski interesi naroda in države izključujejo možnost povratka v stare, nezdružljive politične razmere, tega v svojem zdravem instinktu tudi ljudstvo samo ne želi in ne hoče. In tako so ob napovedi občinskih volitev od vseh strani prihajala poročila, da so se občani ne glede na nekdanje stranke dogovarjali in marsikje tudi dogovorili, kakor si bodo izvolili tak občinski odbor, ki bo v skladu z državno politiko narodne sloge in v sodelovanju z državnimi oblastmi lahko storil čim največ koristnega in dobrega.

Čeprav delokrog občin in političnega značaja in s politiko v ožjem smislu nima nikakega opravka, je vendar jasno, da bo občina uspešno lahko vsila svoje naloge le, ako se po svojem predstavitvi ne bo postavila v nasprotje s smernicami, ki so odločilne za razvoj vsega javnega življenja v državi. Občinski zastopi, ki bi bili izvoljeni po resnično svobodni volji prebivalstva, bi tudi brez dvoma s svojim delom iskreno podprli stremeljenja državne politike po izboljšanju naših gospodarskih, kulturnih in socialnih življenjskih razmer.

To pa ne gre v račun odstavljenim generalom in korporalom, ki jih imamo tudi v Sloveniji in ki iz svoje zaslepljenosti ali užaljenosti sabotirajo vse, kar more pospešiti notranjo konsolidacijo Jugoslavije. Pred dvema letoma, ob volitvah v Narodno skupščino, so se še tako kujali, da so pridigali abstinenco in napovedovali polom nove državne politike. Sedaj so že toliko napredovali, da se hočejo občinskih volitev udeležiti, če-

PRIPRAVE ZA ZAKLJUČITEV BALKANSKEGA PAKTA

Balkanski pakt naj bi bil sklenjen v locarnskem duhu — Velike priprave za sprejem našega kralja in kraljice v Carigradu

Beograd, 29. septembra. p. Ves inozemski tisk se zelo živahno zanima za bližnje sestanke Nj. Vel. kralja Aleksandra z bolgarskim kraljem Borisom v Varni ter s predsednikom turške republike Kemalom pašo v Carigradu. V daljših komentarjih naglašajo, da se balkanske države na vso moč trudijo da bi z lastnimi silami premagale težave v svojih medsebojnih odnosih in sklenile balkanski pakt v locarnskem duhu. Z zadovoljstvom beležijo, da se je zlasti jugoslovenska zunanja politika razvijala stalno v duhu miru za končno ureditev balkanskih problemov v smislu vzajemnega sodelovanja vseh balkanskih narodov. Za te velike cilje se je sedaj zavzel tudi sam naš kralj.

Po vesteh iz Carigrada se vršijo tanke priprave za sprejem jugoslovenskega kraljevkega para, čegar prihod je napovedan za nedeljo. Nj. Vel. kralja in kraljico bodo v Carigradu pozdravili predsednik Mustafa Kemal paša, ministri predsednik Izme: paša in zunanji minister Tefvik Ruđi bej, ki bi bil moral danes odpotovati iz Ankare v Ženevo, pa je odgodil svoj odhod zaradi napovedanega prihoda jugoslovenske kraljevske dvojice. Na zasedanje Društva narodov bo odpotova šele po carigradskih sprejemih. V Carigradu bo jugoslovenskemu kraljevskemu paru na razpolago palača Dolma Bakče, ki je bila nekoč last turškega sultana.

Nocoj je odpotoval v Ženevo z večjim spremstvom naš zunanji minister Boško Jevtić.

Akcija za balkanski pakt

Bukarešta, 29. septembra. V tukajšnjih političnih krogih vidijo v napovedanem sestanku jugoslovenskega kralja Aleksandra in predsednika turške republike Kemala paše pričetek pogajanj za zaključitev balkanskega pakta v locarnskem duhu ali pa črnomoškega pakta, pri čemer bi tvorila grško-turška prijateljska pogodba izhodno točko. Pogajanja naj bi se nadaljevala ob priliki poseta rumunskega zunanjega ministra Titulescu v Ankari, ki je za sedaj določen za 10. oktobra. Na povratku bi Titulescu posetili tudi Atene. Odločitev o zaključitvi balkanskega pakta je odvisna od bolgarske vlade, zaradi česar se rumunski tisk mnogo prizadeva, da bi predstavil bolgarski javnosti slabe posledice pretirane politike rezerviranosti in jo pridobil za smernice Male antante.

V zvezi s tem je zanimivo, da je eden izmed rumunskih listov, »Calendarul«, prvič zabeležil vesti o odstopitvi južne Dobruže.

List »Lupta« spravlja potovanje jugoslovenskega kralja Aleksandra v Carigrad in njegov sestanek z Mustafa Kemalom pašo v zvezo z njegovim sestankom z bolgarskim kraljem Borisom, kakor tudi s posetom turških ministrov v Sofiji. Ti razgovori naj bi tvorili podlago v zvezi z grško-turško pogodbo za zaključitev balkanskega pakta. Zaključne razgovore bi imel rumunski zunanji minister Titulescu v Ankari. K balkanskemu paktu naj bi postopno pristopile vse balkanske države in tudi Rusija.

List »Lupta« je objavil obenem vest, da bo jugoslovenska kraljevska dvojica iz Carigrada potovala tudi v Ankaro, kar pa se je izkazalo kot netočno.

Tudi vesti, ki so nekaj časa krožile o skupnem diplomatskem zastopstvu Male antante v Moskvi, so glede na sedanji položaj brez vsake podlage.

Vtis v Sofiji

Sofija, 29. sept. Napovedani sestanek Nj. Vel. kralja Aleksandra in kralja Borisa v Varni je izzval v vsej tukajšnji javnosti najgloblji vtis. Politični krogi so precej presenečeni, ker do zadnjega hipa nikomur ni bilo znano, da se pripravlja po tako kratkem presledku že drugi sestanek obeh vladarjev.

Ženevska konferenca Male antante in velesil

Pariz, 29. sept. Č. Tukajšnji politični krogi v splošnem sodijo, da se bo vršila v bližnjih dneh v Ženevi konferenca zunanjih ministrov Male antante z zastopniki glavnih velesil. Po tej konferenci bo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš bržkone vendarle odpotoval v Rim. Nadalje menijo, da bodo odpotovali v Ženevo vsi trije pariški poslaniki držav Male antante, ki bodo pozvani k sodelovanju na ženevskih sestankih. Glavni namen diplomatske akcije je, da pride končno do neposrednih pogajanj med zastopniki držav Male antante ter Avstrijo in Madžarsko. Francoski diplomatski krogi želijo, da bi zunanji ministri podunavskih držav objavili svoj minimalni program glede vzajemnega sodelovanja. Pariški tisk se s podunavskim problemom zopet zelo intenzivno bavi in so nekateri listi mnenja, da so že ustvarje-

ne osnove za podunavsko konferenco. Ker sta se te dni v Ženevi sestala tudi Dollfus in poljski zunanji minister Beck, sklepajo, da prihaja v podunavsko kombinacijo v gospodarskem pogledu tudi Poljska. Končno so se pojavile govorice, da namerava Italija staviti konkretne predloge o uporabi tržaške luke. V tem pravcu bo vodil pogajanja z italijanske strani italijanski podtajnik Suvich, o katerem menijo v Rimu, da je najboljši poznavalec srednjeevropskih gospodarskih in političnih razmer. Končno so razširjene tudi vesti, da je italijanska delegacija prinesla v Ženevo že izdelane predloge o bodoči uporabi tržaškega pristanišča za srednjeevropski promet. Ta načrt je baje izdelal italijanski delegat Suvich, ki ga smatrajo za strokovnjaka v srednjeevropskih in agrarnopolitičnih vprašanjih. Kot sotrudenik se imenuje tudi vodja gospodarske sekcije tajništva Društva narodov, Stoppani, ki je po poreklu italijanske narodnosti.

Sestanek dr. Beneša z dr. Dollfusom

Dunaj, 29. sept. AA. Vlak, s katerim se je vračal avstrijski zvezni kancelar dr. Dollfus iz Ženeve, se je krčkal ob 18. v Würghu z vlakom, s katerim se je vozil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v Ženevo. Dr. Dollfus je izrazil to priloženost in pozdravil dr. Beneša na avstrijskih tleh. V kratkem razgovoru sta oba državnik izmenjala misli o najnovejših političnih dogodkih. Dr. Beneš je dal dr. Dollfusu nekatera pojasnila o konferenci v Sofiji. Slovo med obema državnikoma je bilo zelo priročno.

Dunaj, 29. sept. Č. Wiener Neueste Nachrichten so iz Budimpešte prejele vest o potovanju jugoslovenskega kralja Aleksandra v Bolgarijo. V svojem komentarju pravi list, da so balkanske države v zadnjih tednih razvile živahno diplomatsko in politično akcijo za medsebojno zblizanje. Prav posebnega pomena pa je pri tem osebna intervencija vladarjev balkanskih držav. List meni, da skušajo sedaj balkanski narodi neodvisno od Društva narodov in zapadnih velesil rešiti težave, ki ovirajo plodnosni razvoj njihovih medsebojnih odnosov.

Van der Lubbe priznal svojo krivdo

Na včerajšnji sodni razpravi v Leipzigu je glavni obtoženec Van der Lubbe priznal, da je zažgal Rajhstag

Leipzig, 29. septembra. S. Ob pričetku današnje razprave proti Van der Lubbeju in tovarišem je bilo zaslišanih nekaj delavcev, ki so čuli razgovor pred berlinskim socialnim uradom. Nato je hotelo sodišče zaslišati Van der Lubbeja, kako je zaneslil požar v poslopju državnega zbora, toda obtoženec je le s težavo dajal odgovore. Na neposredno vprašanje predsednika, ali prizna, da je kriv požiga državnega zbora, je Van der Lubbe tož odgovoril: »Da.« Kdaj je sklenil požig, obtoženec ni vedel povedati.

Predsednik je nato prečital obtoženco izjave iz preiskave. Po teh izjavah je Van der Lubbe nakupil v Müllerstrasse preparate s katranom, s katerimi je odšel do poslopja državnega zbora. Po natančnem ogledu je poiskal razna ugodna mesta, da bi se lahko spizljal v poslopje. Najpripravnejša se mu je zdelala zapadna stran poslopja, ker je hodilo tamkaj razmeroma manj

ljudi. Malo pred 9. zvečer je splezal po zunanjem zidu poslopja navzgor, od tam pa skozi okno restavracije v poslopje. Medtem je zažgal preparate in jih vrgel na leseno mizo za omaro v točilnici. Obenem je skušal zanetiti ogenj tudi na drugih mestih restavracije. S strani predsedništva je vdrnato v plenarni dvorani, kjer je prav tako na raznih mestih zanetil požar. Iz plekarne dvorane je stekel po južnem hodniku in odhitel, ker je začul človeške glasove, v Bismarckovo dvorano, kjer so ga prijeli. Obtoženec je predsednikova izjavanja potrjeval ves čas s prikramovanjem. Predsednik je končno še pristavil, da je Van der Lubbe pobegal za ves ta posel približno 15 do 20 minut. Poizkus je potrdil možnost, da se je dala ta pot res opraviti v tem času in da je bilo mogoče obenem zažigati.

Razpravz je bila nato odgojena do prihodnje srede.

Nemška nota Rusiji

Nemška vlada zavrača odgovornost zaradi postopanja z ruskimi novinarji v Leipzigu na rusko vlado

Berlin, 29. septembra. AA. Nemško zunanje ministrstvo je izročilo ruskemu poslanstvu v Berlinu verbalno noto zaradi izgovna nemških novinarjev iz Rusije. Nota naglašja, da sta vžile prepovedi, ki jo je sporočila nemška vlada z utemeljitvijo ruskemu poslanstvu 21. t. m., da komunistični in socialistični novinarji ne smejo prisostvovati razpravam o požigu nemškega državnega zbora v Leipzigu, dva ruska poročevalca prišla v Leipzig, kjer ju je oblast začasno aretirala zaradi njunega nastopa, ki je vzbujal sum, da hočeta izgrati omenjeno prepoved. Zaprta sta pa bila samo nekaj ur in sta nato predsednik politične in nemška vlada izrekla svoje obznanje zaradi tega incidenta. Ker je ljudski komisar za zunanje zadeve v Moskvi iz dogodka v Leipzigu izjavljal sklepe o ravnanju z ruskimi novinarji v Nemčiji vohod, ugotavlja nemško zunanje ministrstvo, da vsebujejo članki omenjenih ruskih poročevalcev tendenčna mesta s hudimi napadi na nemško vlado in narod. Toda vžile nemškimi demaršam ni ruska vlada ničesar ukrenila, da napravi konec takim razmeram, ki zelo vzemirajo nemško javnost.

Na drugi strani je delo nemških diplomatikov v Moskvi podvrženo stalnemu nadzoru, čeprav so njihovi članki prežeti z željo, da bi se prijateljski odnosi med obema državama še poglobili.

Sprito takšnih okoliščin nemška vlada ne more smatrati ukrepov, izdanih v Moskvi zoper nemške poročevalce, za upravičene. Ti ukrepi so ji docela nerazumljivi in otežujejo prijateljsko razmerje med obema državama, za kar nosi ruska vlada popolno odgovornost.

Poplave v Franciji

Pariz, 29. septembra. AA. Velika neurja zadnjih dni so povzročila v vsej toulonski pokrajini ogromno materialno škodo. Tako je vihar včeraj poplodel razdeljal ogromne letalske hangarje v Hyeresu, letala sama pa so bila hudo poškodovana. Železniška proga Hyeres-Les Salines je pod vodo. Ves promet je ustavljen. Vodovje je odplavilo 20 kmetičkih hiš. V pokrajini Var je mnogo vinogradov pod vodo.

da tudi v nekdanjih časih ni bilo hušjih. Na jeziku jim je vedno svoboda, v resnici pa so začeli z vsemi starimi sredstvi izvajati najhujša nasilja, duševna in telesna. Toda naše ljudstvo to igro že pozna in ji ne bo več nasedlo. Pravilno ugotavlja komunike, ki smo ga včeraj objavili o političnih posvetovanjih v Beogradu, da se trezni in pošteni Slovenci ne puste begati in še manj ustraševati. Kakor so se punktasti prevarali 8. novembra 1931, tako bodo razočarani tudi letos 15. oktobra.

Nemčija pred odločitvijo

Paul Boncour je obrazložil Neurathu minimalni razorožitveni program — Uspeh razorožitvene konference odvisen od nemškega odgovora

Pariz, 29. septembra. g. Včerajšnji ženevski razgovori francoskega zunanjega ministra Boncourja z nemškim zunanjim ministrom Neurathom niso imeli nobenega praktičnega uspeha. Iz poročil pariškega tiska je razvidno, da je Boncour obrazložil Neurathu francosko stališče v razorožitvenem vprašanju in raztolmačil minimalni program, za katerega so se sporazumele Francija, Anglija in Amerika. Minimalni program se v glavnem nanaša na štiriletno trajanje razorožitvene konvencije, uvedbo avtomatične razorožitvene kontrole kot stalne in splošne naprave in postopno izvedbo razorožitve. Razen tega je Pau, Boncour kategorično izjavil, da vztrajajo zapadne države na načelu, da se razorožene države ne smejo oborožiti v kategorijah orožja, ki so jim prepovedane po versailleski pogodbi. Boncour je baje izrečno izjavil, da ni niti najmanjšega upanja, da bi Francija pristala na nove koncesije. Neurath je ugovarjal vsem točkam Boncourjevega programa in izjavil, da mora najprej o vsem tem poročati v Berlin. Sedaj pričakuje na Quay d'Orsayu, da bo nemška vlada podala pismene protipredloge.

Pariški listi ugotavljajo, da včerajšnji razgovori niso bili več kakor medsebojno lojalno informiranje. Posebni poročevalci »Tempsa«, pa objavila zelo optimistična poročila o razvoju razorožitvenih razgovorov v Ženevi. Napočno bi bilo, izjavlja list, da bi se odhod voditeljev nemške delegacije v Berlin tolmačil pesimistično. Popolnoma umljivo je, da hočejo nemški ministri o novih predlogih povesti svojo vlado. Ali se bodo pogajanja obnovila, je sedaj odvisno od Berlina. Italijanski delegati so davi nemškemu zunanjemu ministru Neurathu priporočali, naj bi nemška vlada čimprej odgovorila. V Ženevi so sedaj pripravljali nadaljevala pogajanja v enakem duhu kakor so se pričela.

Italijansko posredovanje

Pariz, 29. septembra. AA. Francoski uradni krogi so nezadovoljni z zadržanjem italijanskih delegatov v Ženevi, o katerih so glede na prejšnje diplomatske razgovore med Rimom in Parizom mislili, da bodo odkrito stopili na stran Francije in Velike Britanije.

Italijanska zastopnika Alois in Suvich sta se v nameri, da bi pridobila Nemčijo za francosko-britsko stališče, oddaljila od sporazuma, ki se je dosegel pri angleško-francosko-italijanskih razgovorih v Parizu, in sta celo vzela v poštev možnost, da se Nemčiji takoj dovolijo nekatere koncesije glede vojaških efektiv in vojnega materiala.

Ameriški in angleški delegati so odkrito nastopili proti temu italijanskemu načrtu, ki bi lahko razdvojlj Francijo, Anglijo in Zedinjene države ter imel za posledico definitivno prekinjenje razgovorov o razorožitvi. Takšno razpoloženje italijanske delegacije, pravijo v francoskih uradnih krogih, je privedlo do včerajšnjega sestanka Johna Simona, Paula Boncourja in Normana Davisa na eni ter Suvicha in Aloisja na drugi strani. Zastopniki Anglije, Francije in Zedinjenih držav so skušali na tem sestanku pregovoriti italijanskega delegata, naj se vrneha h kombinacijam, o katerih je bilo govora na francosko-angleškem se-

Včerajšnji razgovori

Ženeva, 29. septembra. g. Današnji dan je bil posvečen številnim privatnim razgovorom. Angleški zunanji minister sir John Simon se je dopoldne posvetoval z italijanskim delegatom Suvichom in Aloisjem, pri čemer je šlo v glavnem za to, da bi prisilila na zunanje ministra Neuratha, naj sprejme kompromisni načrt razorožitve, kakor je bil sporazumno sestavljen v Parizu. Simon in oba italijanska delegata sta o tem razpravljala tudi z nemškim zunanjim ministrom samim. Nemški propagandni minister Göbbels se je z letalom vrnil v Berlin. Ministra Male antante Beneš in Titulescu sta imela nocoj konferenco z Boncourjem, dr. Jevtića pa pričakuje v Ženevi za jutri. Nadalje so v teku razgovori o nemško-poljskem razmerju. Francoski minister za letalstvo Pierre Cot je imel danes daljši razgovor s poljskim zunanjim ministrom Beckom o izidu svojih moskovskih pogajanj. Po sestanku Neuratha in Becka in po omiljenju odnosov je poljsko-gdanski napetosti je posebno italijanska diplomacija živahno na delu, da bi pomagala premostiti prepad med Nemčijo in Poljsko.

Nemški zunanji minister Neurath je popoldne odpotoval v Berlin. Pristojni nemški krogi izjavljajo, da so se v zadnjih dneh okoliščine za sporazum v razorožitvenem vprašanju izboljšale. Nemci računajo, da se bo razorožitvena konferenca setala 16. oktobra. O enotni fronti ostalih držav, ki bi bila naprejena proti Nemčiji, ne more biti govora, čeprav sta Anglija in Francija v nekaterih vprašanjih sporazumni, ker se strinjajo obojni interesi. Samo po sebi umljivo je, da pogajanja v mnogih točkah še niso popolnoma zaključena. Glavno vprašanje, ki še ni rešeno, je zahteva po enakopravnosti Nemčije. Nemčija zahteva, da se ji dovolijo v prvi dobi, ko bi veljala nova konvencija, iste vrste obrambnega orožja, ki jih ostale države v tej dobi niso pripravljene uničiti. V tej točki pa skoraj ni računati, da bi Francozi popustili.

Oboroževanje Nemčije

Pariz, 29. septembra. Č. »Petit Journal« je pričel objavljati celo vrsto člankov generalistabnega podpolkovnika Magna o tajnem oboroževanju v Nemčiji. Clankar trdi, da si je nemška država od l. 1925. do 1931. nabavila 350.000 pušk, 1000 strojnic in 2150 topov več, nego bi smela. S tem orožjem ji bo mogoče oborožiti 30 divizij. Orožje je shranjeno v skladiščih ob nemški vzhodni meji.

Zaupnica irski vladi

Dublin, 29. septembra. AA. Irski parlament je z 80 glasovi proti 65 zavrnil predlog, naj se izreče vladi zaupnica, češ, da je zlorabila pooblastila, ki jih ji daje zakon o javni varnosti.

Močna roka na češkem

Ob odobravanju vse javnosti je vlada začela energično nastopati proti elementom, ki z zlorabo demokracije rušijo državo

Praga, 28. septembra. Češkoslovaška javnost se je še vedno ponajbolj zavedala, da je češkoslovaška republika edini ostanek prave demokracije v Srednji Evropi, kjer se lahko vsako spodobno izživlja in malikuje svoj poljubni politični ideal. Dognodki zadnjih mesecev pa so dobromišleči pretežno večini prebivalstva pokazali slabost te vrste demokracije, kajti med strankami vladne koalicije je zavladala brezobzirna borba za oblast, borba, ki slabi državo, pri opoziciji pa se opažajo naravnost različne prevratne, proti državi naperjene težnje. Češkoslovaška demokracija je v tej goni vseh proti vsem, v prvi vrsti pa proti državi, s svojo popustljivostjo in neodločnostjo pokazala vso svojo slabost ter oslabilo ugled državne sile. Današnja doba vsesplošnega vretja gotovo ni primerna za tako medio držanje in ako bi praška vlada ne posegla pravočasno po strožjih ukrepih, bi valovi strasti kmalu popolnoma preplavili ta hvaljeni ostanek demokracije.

Demokracija in socializem sta povsod izgubila igro, kjerkoli sta se držala papirnatih načel in na borbo nista odgovarjala z borbo, marveč z neodločnostjo in slabotnostjo. Čsl. demokracija je pravi primer take blodnje, ki zamenjava krotkost z demokratizmom.

Senator Křofáč, eden najodličnejših pobornikov prave demokracije na Češkoslovaškem, je o priliki svoje nedavne 65-letnice prvi povzdignil svoj glas proti sedanjim prilikam v državi. Senator Křofáč, demokrat in socialist, je doslej vedno govoril o »novem človeku« in o »novi demokraciji«, ki da se bosta razvila v čsl. prilikah, sedaj pa neprestano opozarja na nevarnost, ki preti državi, na nesrečno razcepjenost, ki je zavladala v javnem življenju, in na dolžnost vseh, lotiti se resne obrambe. V podobnem smislu govorijo socialisti demokracije, ki so do zadnjega časa ljubosumno bdeli nad tk. zv. svobodščini, služečimi nasprotnikom kot št. za vedno huje napade na državo.

Medtem ko so vladne stranke budno čuvale ideale demokracije, se je v državi razpasla demagogija najhujše vrste, ki je zastrupljala množice nepoučenega ljudstva ter ga zavajala celo do zveze z izrazitimi sovražniki države. Nemci, peščica Slovkov, kupčinih z madžarskim denarjem, komunisti in zmešana skupina čeških fašistov, vse to se je vpreglo v voz protidržavne politike in stražarji »demokracije« do najnovejših dni niso znali najti pota in načina, kako bi zajeli to nevarno poplavo. Vsa ostrejši ukrep se jim je zdel nedemokratičen in smešna skrupuloznost je praznovala svoje zmagošavie.

Občinske volitve

V veliki občini, ki je nastala z združitvijo treh dosedaj samostojnih občin, se ne morete sporazumeti, kdo naj kandidira kot drugi na listi: ali zastopnik one dosedanje občine, ki ima več prebivalcev, ali one, ki ima več volilcev. Župan, podžupan in drugi člani občinske uprave niso in ne smejo biti samo zastopniki svojega kraja, marveč morajo v enaki meri skrbeti za vso občino. Zato mislimo, da bo najbolje, ako na drugo mesto postavite tistega za kandidata, o katerem mislite, da bo lahko bolj uspešno deloval za dobrobit občine in občanov. Ako pa se ne morete zediniti, potem gre po našem mnenju prednost oni dosednji občini, ki ima več volilcev.

Volitve v Delavsko zbornico

Od akcijskega odbora za volitve v Delavsko zbornico smo prejeli naslednja opozorila:

Pazite na časopisje! Razne grupe razpošiljajo nameščencem in delavcem svoje liste brezplačno zaradi agitacije za svoje kandidatne liste v Delavsko zbornico. Opozorjamo, da je »Delo« glasilo Narodne strokovne zveze, »Organizator« pa glasilo Zveze društev privatnih nameščencev. Navodila bomo priobčevali tudi v naslednjih listih: »Jutro«, »Slovenski Narod«, »Domovina«, »Kmetijski list«, »Pohod«, »Pobeda«, vsi iz Ljubljane, »Nova Dobba« iz Celja, »Mariborski Večernik Jutra« iz Maribora in »Triglav« iz Kranja. — Listi »Delavska politika«, »Volksstimme«, »Privatni nameščenci«, »Privatni namještenci« so glasila marksističnih organizacij, »Delavsko pravico« pa izdaja klerikalna Jugoslovanska strokovna zveza. Za glavni akcijski odbor: Narodna strokovna zveza.

Važno za pismo glasovanje. Glavni urad in volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani je izdal te dni uradni razglas, v katerem določa, da ostanje vsi roki vključno preložitvi volitev na 21. in 22. oktober neizpremenjeni. Le rok, do katerega smejo oni upravičenci, ki glasujejo pismo, zahtevati glasovnice, se podaljša od 2. oktobra do včetršja 14. oktobra. Vest Krenžarjeve nameščenske grupe v večerajši številki »Slovenca«, da je ta rok ostal neizpremenjen do 2. oktobra, je torej neresnična.

Volilne pisarne v Ljubljani. Vse delavce in delavske zapužnike opozarjamo, da vsi vso agitacijo za delavsko skupno volilno pisarno Narodne strokovne zveze, nameščence in nameščenske zapužnike pa opozarjamo, da vsi agitacijo v nameščenski skupini volilna pisarna Zveze društev privatnih nameščencev in ljubljanske podružnice Saveza bančnih nameščencev v Ljubljani. Obse pisarni sta v Delavski zbornici, II. nadstropje.

Poslabšanje Herriotove bolezn
Pariz, 29. septembra A.A. Po stalnem izboljšanju zadnje dni se je Herriotu danes stanje nekoliko poslabšalo. Bolnik mora imeti po odredbi zdravnikov popoln mir.

nič manj pa se niso radovali te naše, ne šibkosti prevratni življenji.

Ta politična idila je privedla tako daleč, da se je lahko postavil proti državi vsak, kdor je imel čas in voljo ali kdor je hotel služiti novce iz tujih dispozicijskih fondov. Klic po laki roki je zato naletel povsod na prilazen odmev in celo guverner Narodne banke je zahteval odločno, naj se v sedanjih težkih časih poostri kurz, da ne bo država žrtve načela demokracije za vsako ceno. Tako zastarano načelo so opustile vse države z dolgoletno politično tradicijo, ker so uvidele, da se ž nim uvaša nered, da se pospešuje prevrat in da ob njem silno trpi ugled države. Tem manj je tako ozkosrčno stališče primerno za mlado državo, katere osnove niso še popolnoma utrjene v mišljenju vseh državljanov.

Zato se je vlada končno vendarle odločila za resnejše korake in so njeni prvi ukrepi v tem pogledu že prišli v javnost. Brez krika in vika se pripravljajo tudi strog kurz proti nezanesljivim uradnikom: hitlerjevcem, komunistom, slovaškim separatistom in fašistom, ki v notranjosti čeških strank sejejo nered in zmešnjavo. Razpuščene so že nekatere komunistične organizacije, zborovanja se ne dovoljujejo več tako širokogrudno, nekateri listi so ustavljeno, drugi pa so prešli ostra svarila. Slično vlada tudi ne bo več trpela Hlinkove gornje, ki se odeva s plaščem slovaškega domoljublja, v resnici pa služi za brezobzirno rušenje državnega reda v prid madžarske irendente. Hlinkovo glasilo »Slovak« je bilo ustavljeno za tri mesece in njegovi stranki niso dovoljena zborovanja.

V zapor je moral odvetnik iz Lučenca dr. Bazovský, nekdanj dober slovaški domoljub, ki pa se je bil zaplete v poslovne težkoče in padel naposled tako globoko, da je kot madžarski plačanec širil prevratne letake znanega renegata Jehlićke. Tudi proti hitlerjevcem je vlada nastopila odločneje. Prepovedala je nekoliko njihovih istov; enaka usoda je zadela tudi gasilski madžarskih opozicionaev, v celilo je 22 listov prejelo posvarilo, da bodo ustavljeni, ako ne opuste državni sovražnega načina pisanja. Med temi so tudi listi bivšega ministra Stribrnega, ki se je iz besa proti viadi postavil popolnoma na Hlinkovo stran.

Vodilni politiki so prišli do prepričanja, da bi bila predraga cena, ako bi vzdrževali himero napačno razumevanje demokracije, na vidno škodo države. V danih prilikah je treba pojmovanje demokracije vsaj nekoliko približati stališču, ki ga zavzemajo v tem pogledu Nemci in Madžari.

Ponesrečen poskus atentata na zagrebško železnico

Beograd, 29. septembra. A.A. Davi okrog 7. je čuvaj železniške proge našel pri obhodu proge dve pločevinasti škrtli, spravljeni v prod pod tračnicami blizu postaje Rajhenburg na progi Brežice—Zidani most. Vsaka škrtla je bila velika 30x15 cm in je tehtala 1 kg. Na škrtlah je bila rdeča etiketa z mrtvaško glavo in označbo »11 kg — 1228«. Škrtli sta bili lahko odstranjeni s proge. Strokovna komisija, ki je nemudoma došla na lice mesta, je ugotovila, da sta bila ta peklenska stroja tužega izvora, ki se vnameta z udarcem na kaplo.

Zapisega starešinstva Jugoslovanske gasilske zveze

Beograd, 29. septembra. p. Danes je zasedalo starešinstvo Jugoslovanske gasilske zveze, ki ji je prisostvoval tudi minister za telesno vzgojo dr. Hanžek. Seje se je poleg drugih članov udeležil tudi podpredsednik JGZ in starosta slovenskih gasilcev g. Josip Turk. Starešinstvo je razpravljalo predvsem o izvedbi gasilske organizacije po smernicah in v duhu novega gasilskega zakona. Organizacija gasilskih edinic mora biti izvedena do 20. oktobra. Člani uprave gasilske zveze so danes položili prisego v roke ministra dr. Hanžeka.

Vlomilci z Gorenjskega v ljubljanskih zaporih

Ljubljana, 29. septembra. Avgusta in septembra je bilo po raznih krajih Gorenjske, zlasti od Skofje Loke do Jesenic, izvršeno nešteto tatvin in vlovov. Samo okolica Radovljice je zabeležila 12 večjih vlovov. O velikih tatvinah v Kranju je danes »Jutro« že obširno poročalo. V Kranju je poslovala osemčlanska vlovilska družba, ki si je med seboj delila plen. Posamezni člani te tolpe so nastopali tudi samostojno. Natančen pregled, koliko tatvin je bilo zadnja dva meseca izvršenih po Gorenjskem, še ni pri rokah. Lahko računamo, da je bilo izvršenih do 25 vlovov in tatvin.

Orožniki v Kranju so te dni že spravili več vlovilcev na varno in nekatere je odpravili v ljubljanske sodne zapore. V Ljubljano so bili privedeni 25letni hišnik Jože Ahacič, samski delavec 24letni Pavle Malovrh, dalje Ahacičev kompanjon, samski delavec 29letni France Meglič in 31letni samski mesar Jože Trampuž. Najavljena pa je še večja tolpa, ki bo vtaknjena za omrežje sodnih zaporov. Preiskava bo zelo obsežna.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

MINISTRA PUCELJ IN SRKULJ MED POPLAVLJENCI NA DOLENJSKEM

Nad vse žalostna slika Dolenjske — Obupen položaj prebivalstva v Strugah — Hiše se še vedno rušijo — Ukrepi proti boleznim

Ljubljana, 29. septembra. Z dopoldanskim beograjskim brzovlakom je prispel v Ljubljano minister socialne politike in narodnega zdravja g. Ivan Pucelj, da po naročilu vlade obišče od poplav najhujše prizadete kraje v dravski banovini in izda potrebna navodila v pogledu najnujnejše pomoči prizadetemu prebivalstvu. Skupno z g. ministrom sta se vrnila iz Beograda tudi gg. ban dr. Marušić in podban dr. Pirkmajer.

Dopoldne je bila na banski upravi konferenca, ki so ji prisostvovali poleg gg. ministra, bana in podbana tudi pristojni načelniki in referenti banske uprave. Razpravljali so o podrobnih izvedbi pomožne akcije. Poleg državne in banovinske pomoči bosta pritegnjeni tudi privatna iniciativa in javna dobrodelnost, da bi se z združenimi močmi kar najbolj olajšal položaj onega prebivalstva, ki je zaradi poplav izgubilo vse in zašlo v največjo bedo.

Žalosten razgled po Dolenjskem

Po konferenci se je g. minister Pucelj v spremstvu šefa Higienkega zavoda v Ljubljani g. dr. Petriča odpeljal z avtomobilom v Struge, kjer je katastrofa največja in pomoč najnujnejša. Čim zavije prek turjaškega klanca v ribniško dolino, se že povsod opažajo posledice poplave. V kotanjah, ki jih je tu vse polno, še vedno stoji voda, cesta je ponekod globoko razorana in le za silo popravljena, tako da je pri vožnji potrebna vsa previdnost.

Žalosten pogled pa nudijo polja, čim bolj se bližamo dobropolski kotlini. Voda je tu uničevala na debelo. Njive so na sto metrov široko razorane, zlasti tam, kjer je drvel glavni tok vode, zlasti koruza je vsa polomljena. Ajde ne bo prav nič, od fižola pa na mnogih krajih niso ostale niti preklje. Zelje je vse razcefrano in nagnito, tako da ga ne bodo mogli prezimiti.

Cesar povodenj ni uničila po polju, je uničila v kleteh. Tudi oni, ki so hoteli s spraviljem poljskih pridelkov, niso nič na boljšem. Krompir že gnije, tako da ne bo za nobeno rabo. Povsod ga nosijo iz kleti in razgrinjajo na soncu, da bi se osušil. Morda se bo dalo še nekaj malega rešiti, toda pretežna večina ljudi je ob ta najvažnejši pridelek, ki je v sedanjih hudih časih ponekod edina hrana za živino in ljudi.

Pri kolodvoru v Dobrepolah je pričakoval g. ministra sreski podnačelnik iz Kočevja g. Grabrijan, ki je podal g. ministru kratko poročilo o trenutnem položaju v kočevskem srezu. Voda povsod upada, le v Strugah je položaj še nadalje zelo kritičen. V Dobrepolah so pričakovali g. ministra tudi župani in občinski može iz vseh okoliških občin ter člani pomožnega odbora za Struge z župnikom g. Merkurom na čelu. Prisoten je bil tudi dobropolski župnik g. Orehek. V imenu prebivalstva se je zahvalil g. ministru za podporo, ki jo je dosedaj poklonila za nesrečne poplavlence v Strugah vlada. Samo v krajih Videm, Podgorica in Kompolje je pomožni odbor po točni ugotovitvi ocenil škodo na 1,5 milijona, dočim se ceni po dosedanjih ugotovitvah škoda v Strugah na najmanj 4 do 5 milijonov.

Potrebno je skupno delo prebivalstva in oblasti

G. minister Pucelj je v odgovoru naglasil, da so mu ti kraji kot domaćinu dobro znani in zato tudi ve, kako hudo so udarjeni. Tako on, kakor minister dr. Kramar in vsi drugi poklicani činitelji so takoj, ko so izvedeli za nesrečo, ukrenili vse, kar se je dalo, da se prebivalstvu prikažejo na pomoč. Pojasnil je dosedanje ukrepe vlade v pogledu podpore in najavil tudi še nadaljnjo podporo. Ob enem pa je opozoril prebivalstvo, ki se je v velikem številu zbralo, tudi na to, da ne smejo čakati samo na pomoč od drugih, marveč morajo tudi sami storiti vse, kar se da, da se nesreča prebosti. Priporočal je zlasti, naj bi skušali s sosednimi kraji, ki niso bili prizadeti od poplav, zamenjati krompir, da dobe nekaj zdravega in za seme. Krompir naj se na soncu posuši in odbere, kar je še zdravega, prav tako tudi krma. S takimi ukrepi se bo dalo vsaj nekaj rešiti. Vlada bo storila vse, kar bo mogoče, seveda pa se mora vsakdo zavedati, da tudi vlada ne pobira denarja na cesti. Zato bo pritegnjena tudi privatna iniciativa. Za kočevski srez, ki je najhujše prizadet, je bilo dosedaj nakazanih 130.000 Din podpore, poleg preskrbe živil za begunce in druge, ki so bili v stiski. Tudi Rdeči križ bo podprl pomožno akcijo za poplavlence.

Navzoči so z odobravanjem sprejeli izvajanja g. ministra, na kar se je razvil razgovor o zdravstvenih prilikah. Domačini so izrazili zlasti bojazan zaradi nevarnosti okuženja po pokvarjeni vodi in izrazili željo, da bi se takoj izdali prijemni zdravstveni ukrepi. Navzoči šef Higienkega zavoda g. dr. Petrič je pojasnil, da je že večeraj razkužil več cistern v Strugah in vse studence in ostalih občinah dobropolske kotline, tako da s te strani ni nevarnosti. Toda ljudem, ki se videli plavati po vodi vse mogoče, se gnusi ta, čeravno sedaj čista voda, in žele, da se vse cisterne izčrpa in na novo napolni jo z zdravno vodo.

Ob koncu je g. minister pozval ljudi, naj bodo složni in naj drug drugemu pomagajo, kolikor največ morejo. Z zagotovilom nadaljnje podpore se je poslovil od domačinov, ki so mu po vrsti stiskali roko in izražali svojo zahvalo, nakar se je g. minister Pucelj s svojim spremstvom odpeljal proti Strugam.

Žalostno jezero

Od Dobrepolah naprej je cesta vse bolj razorana in povsod se poznajo sledovi, ki pričajo, da je stala ponekod voda več metrov visoko ter je preplavila celo železnisko progo. Se en ovinek in pred nami

se odpre pogled na ogromno jezero, ki sega od enega roba kotline do drugega — to so Struge. Voda je dosedaj padla že za dva metra, tako da se vidi iznad vode vedno več krovov in hiš. Tam, kjer sega voda čez cesto, čaka pionirski ponton. V neposredni bližini je hiša pridnega in podjetnega Jožeta Kompiča. Baš spomladi je čedno hišo pokril z opeko, postavil nov kozolec in se celo malo zadovoljil. Vse to je sedaj uničeno. Hiša stoji precej visoko, tako da je bila danes že iz vode. Kompičevi so se takoj spravili k delu in začeli hišo temeljito čistiti. Iz kleti so iznosili krompir in druge pridelke, ki pa so že napol segniti in so propadli, osušili so pohištvo in so se nameravali popoldne vseliti. Le kosilo so si še kuhali na prostem. Med kosilom je Kompič še tožil sosedom, da je dobila hiša hudo razpoko, ki jo bo moral takoj popraviti. Niso se odložili žlic, ko se je zadnja stena hiše, obrnjena proti vodi, z velikim trusem sesula in cela hiša se je nagnila proti vodi. Z največjo naglico so znosili iz hiše nekaj pohištva in sneli s strehe opeko, vse drugo pa je propadlo. Tudi kozolec je voda porušila, hleve pa je premaknila za več metrov daleč. Žalosten je pogled na razvaline poprej lepe domačije, a takih primerov je sedaj v Strugah vse polno...

S pontonom, ki so ga veslali krepki ptujski pionirji, se je g. minister odpeljal po jezeru proti farni cerkvi. Sredina doline je še vedno pod več metrov visoko vodo, na robovih jezera pa se polagoma prikazujejo iz vode hiše. Vse so močno poškodovane in morda bodo le najčvrsteje seziđane klubovale. A verjetno ni. S pokopališča je voda odplavila že mnogo zemlje, tako da se je bati, da bo razkrila grobove. Pred županovo hišo, pri Hočevanju, se zbirajo ljudje in čakajo razdelitve živil. G. minister jim je sporočil, kaj je dosedaj bilo ukrenjeno v njihovo korist in kaj se še misli storiti. Tudi Stružane je pozval, naj si slišno pomagajo. Nato je izročil županu g. Hočevanju znesek 5000 Din za hrano in obleko otrokom poplavlencev, ki najbolj čutijo, da nimajo doma in strehe.

Ko je prišel potop

Domačini so pripovedovali, kako jih je presenetila voda. Star možakar, prava slovenska kmečka grča, je pravil, da bi bil vsakega vsekal za uho, če bi mu bil pred 14 dnevi rekel, da bo moral zaradi vode zapustiti svojo domačijo, ki se je nahajala mnogo višje od drugih. Vse do zadnjega ni verjel, da bi jo dosegla voda. Sredi noči pa je vdrla v hišo in le z največjo naglico so rešili živino in otroke, vse drugo pa je prišlo pod vodo.

Potovanje ministra dr. Srkulja

Ljubljana, 29. septembra. A.A. Davi je prispel v Ljubljano minister za gradnje g. dr. Stjepan Skulj v spremstvu kabinotnega šefa g. Jojiča in načelnika hidrotehničnega oddelka gradbenega ministrstva inž. Selagina. Na postaji so ga pozdravili gg. župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc, načelnik tehničnega oddelka banske uprave inž. Krajc, načelnik mestnega gradbenega urada inž. Prelovski, načelnik mestnega govedarskega urada dr. Riko Fux, šef hidrotehničnega oddelka banske uprave inž. Šturm, predsednik odbora za osuševanje barja Andrej Knez s tajnikom dr. Spiller — Maysom in načelnik terenskotehnične sekcije za regulacijo Ljubljanič inž. Petrič.

Takoj po svojem prihodu si je g. minister ogledal položaj na tromeštvju v Ljubljani, kjer mu je župan g. dr. Puc opisal nevarnost, ki je grozila tudi srednjemu mostu tromeštvja. Nato je g. minister odšel na magistrat, kjer sta mu gg. župan in podžupan prof. Jarc obrazložila načrt za regulacijo Ljubljanič in osuševanje Barja.

Z magistrata se je g. minister odpeljal s spremstvom na Barje, in sicer k Mokarju v Lipe, Crno vas, Hauptmanovo in Ilcovo. Tam mu je šoleki upravitelj g. Tit Grčar pojasnil in popisal škodo, ki jo je voda napravila barjanskemu prebivalstvu.

Z Barja se je g. minister odpeljal v poplavljenе kraje na Dolenjsko. V Malem Vidmu ga je sprejela večja deputacija tamnih posestnikov z župnikom Mrkunom na čelu, ki se mu je v imenu vsega prebivalstva zahvalil za obisk v teh težkih dnebt in ga prosil pomoči. Minister g. dr. Skulj je poudaril, da je velika nesreča, ki je za-

Avion »Ljubljana« v Ljubljani

Ljubljana, 28. septembra. Danes ob 17.45 je pristalo na ljubljanskem aerodromu naše novo potniško letalo, ki je bilo v Zemunu, kamor je večeraj priletelo iz Anglije, krščeno na ime »Ljubljana«. Na letališču se je zbrala silna množica ljudi, kar je nov razveseljiv dokaz, kako veliko zanimanje vlada med našim občinstvom za razvoj našega mladega zračnega prometa.

Lepa srebrna ptica se je elegantno spuстила pred hangarjem in izstopili so poleg pilota Stričevskega direktor Aeroputa Sandermajer, šef tehnične komisije major Gorjup ter inženjer Stanojevič. Potnike je pozdravil v imenu ljubljanske mestne občine podžupan prof. Jarc, ki je naslovil na direktorja Sandermajerja nekaj toplih besed, poudarjajoč velik pomen zračnega prometa za Ljubljano. Izrazil je tudi pričanje, da bomo po prestani nesreči, ki nas je vse tako bridko zadela, doživeli nov razmah tega najmodernejšega prometnega občila ter zagotovili, da bo Ljubljana kakor doslej tudi v bodoče z vsemi razpoložljivimi sredstvi delala za napredek naše civilne aviacije.

Podžupan se je zahvalil direktor Aeroputa Sandermajer, naglašujoč, da tako toplega in navdušenega sprejema ni pričakoval in da mora samo čestitati treznosti našega občinstva, ki kaže v vsej državi največje razumevanje za to moderno tehnično pridobitev. Nato je izrekel do brodiščilo prvim pasajirjem, ki so prileteli z novim avionom še zastopnik bano-

go pa so morali pustiti, kakor je bilo, in bežati, da si rešijo življenje. Naval vode je bil tako silen, da je kozolec prenašalo kakor orehove lupine, trdno zgrajene hiše pa so se zagugale in škripale, tako da so vsi mislili, da se bo vse sesulo. Vsi pridelki, na polju in v štrambah so uničeni. Pokazali so krompir, ki se dobesedno počedi skozi prste, če ga le malo stisneš. Zito ni več niti za živinsko krmo. Tudi vsa krma za živino je uničena. Kar ni segnilo, je odplavila voda. Živino so sedaj poglali v gozdove, kjer se pase, dokler bo lepo vreme. A če nastopi deževje ali pritisne mraz, bo huda.

Skrb za zdravje

Poplava v Strugah je najbolj pokazala kolike važnosti je Higienški zavod. Zavod je takoj po poplavi organiziral vso zdravstveno službo v poplavljenih pokrajinah, nemudoma razkužil studence in vodnjake, kar je v teh krajih, kjer vlada veliko pomanjkanje pitne vode, življenjske važnosti. Ob enem je izdal prebivalstvu navodila, kako naj se čuva bolezn in okužen in sploh vzorno poskrbel za to, da nesreče ne bodo povečale še bolezn. Samo temu se je zahvaliti, da so povsod preskrbljeni s dovoljnimi količinami pitne vode in da se dosedaj še nikjer niso pojavile bolezni. Minister g. Pucelj je z zadovoljstvom vzel na znanje tozadevno poročilo šefa Higienkega zavoda g. dr. Petriča ter mu izrekel svoje priznanje in zahvalo. Ob enem je odredil, naj se posveča zdravstvenemu stanju poplavlencev največja pozornost in bo zaradi tega poslan v Struge poseben zdravnik.

Ker je velika nevarnost, da se poruši večina poplavljenih hiš — dosedaj je uničenih že 80 objektov — bo na predlog šefa Higienkega zavoda g. dr. Petriča poslan v Struge, čim upade voda, poseben inženjer, ki bo pregledal vse stavbe, da ugotovi, katere so še sposobne za nadaljnje prebivanje v njih. Sicer bi znalo priti do velikih nesreč, če bi se hiše zrušile nad glavami stanovalcev.

V čolnu in v spremstvu domačinov je g. minister posetil razne naselbine v struški kotlini, proti večeru pa se je poslovil od prebivalstva in se odpeljal v Laško, od koder bo jutri in v nedeljo posetil še druge poplavljenе kraje.

Darilo za poplavlence

G. minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj je izročil tukajšnji kr. banski upravi znesek 5000 Din kot podporo za poplavlence. Za velikodušno darilo iskrena zahvala!

lela Slovenijo s temi poplavami, globoko odjeknila po vsej državi. Zato bo država tudi ukrenila vse potrebno, da bo prizadeto prebivalstvo dobilo pomoč tako v materialu, kakor v hrani in v delom. Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Pucelj bo našel v njem pri svojem predlogu za olajšanje bede velikega podpornika. Prebivalstvo naj bo prepričano, da se vlada intenzivno bavi z akcijo za pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Nato se je g. minister odpeljal v Struge, kraj, ki ga je povodenj najbolj prizadel. Struge kažejo še danes zelo žalostno sliko. Na nekaterih krajih, zlasti Podtaborom, je voda še zmerom približno 16 do 18 m visoka. 80 posestnikom je povodenj uničila vse. Sedem vasi v tej dolini je voda popolnoma poplavela in le tri vasi so ostale obvarovane pred vodo. G. minister je šel poč po obronkih doline do cerkve ter si podrobno ogledal položaj. Nato se je vrnil v pontonu pionirskega bataljona iz Ptuj, ki je že 6 dni v Strugah, k izhodišču.

G. minister se je nato že Ribnico in Kočevje odpeljal v Ljovld. V Kočevju se mu je pridružil kočevski župan g. Kostanjevec a tehničnim referentom sreskega načelnika g. Krekom. G. minister si je ogledal cesto proti Mozlju, ki je še vedno pod vodo. Iz Ljovlda se je nato g. minister vrnil čez Kočevje in Ribnico v Sodražico ter si nato ogledal še škodo v Ložu in Starem trgu, nakar je odpotoval čez Bloško polco v Grahovo, da si ogleda posledice poplave tudi na Notranjskem. Zvečer se je g. minister, ki se jutri odpelje v Celje, vrnil v Ljubljano.

vine, nakar je sledil ogled letala.

Novi potniški avion je sijajen izdelek ene najbolj renomiranih angleških letalskih tvornic. Letalo je v pretežnem delu zgrajeno iz kovine, zlasti iz aluminija, krila pa so prevlečena z enako srebrnasto sivo barvo tako da napravljajo vse avio-popolnoma kompakten vtisk. Kakor smo že poročali, je v letalu prostora za 7 potnikov, pilota in mehanika. Notranjost je nadvse praktična in elegantna. »Ljubljana« bo takoj uvrščena v redni zračni promet na progi Ljubljana-Zagreb-Beograd.

Tragična smrt

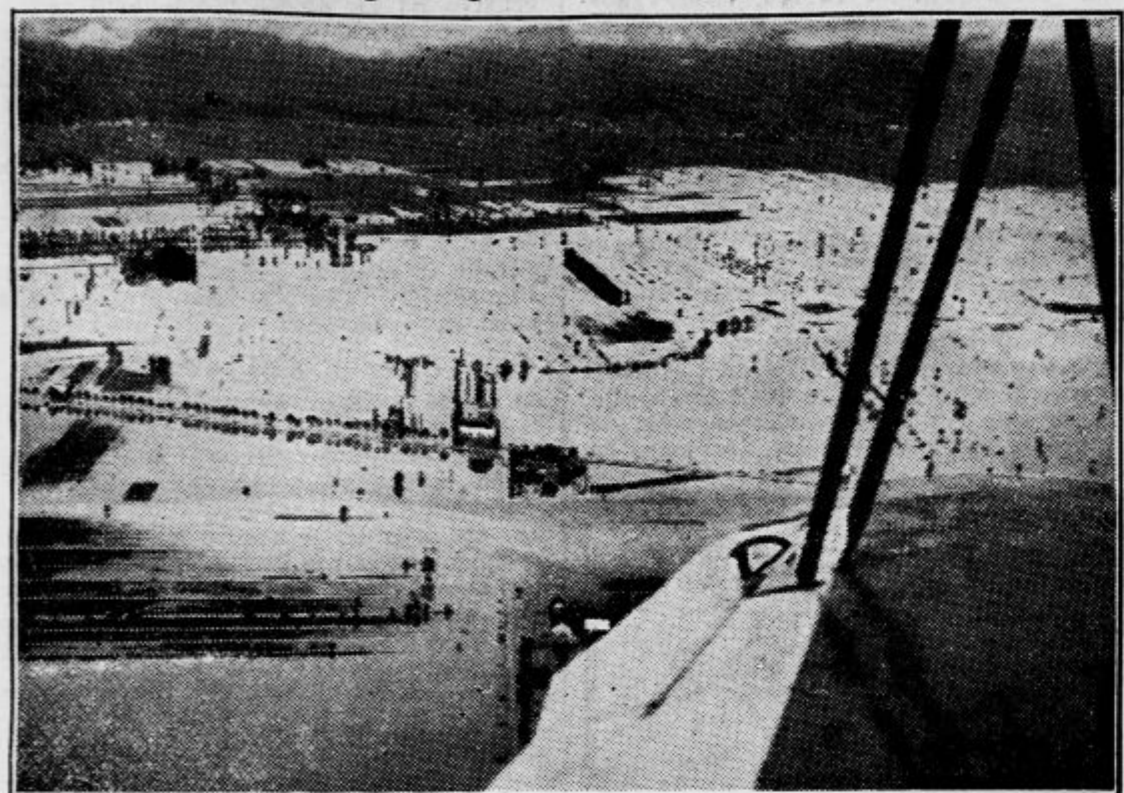
Hrastnik, 29. septembra. 42-letni Ivan Koritnik, zaposlen v tukajšnji steklarni, je bil že nekaj mesecev duševno močno potr. Danes popoldne je šel po banovinski cesti proti Zidanemu mostu. Za njim je privozil iz Hrastnika osebnostni vlak št. 623, ki ga je kakih 20 korakov od cestnega prehoda čez trj povozil. Ponesrečenec je bil takoj mrtev. Ker je bil zaslužen funkcionar tovarniške gasilske družstva, so ga tovariši prepeljali v gasilski dom, kjer so ga položili na mrtvaški oder. Pogreb bo v nedeljo popoldne na dolskem pokopališču. Pokojnik je bil strokovnjak ključavničar in ga bo podjetje zelo pogrešalo. Vest o nesreči je pretresla vso okolico spodnjega Hrastnika.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, toplo, stalno. Danajska vremenska napoved za soboto: Ponekod polagoma boli, oblačno. Mogoče je, da se sedanje vreme ne bo držalo.

Naši kraji in ljudje

Z letalom nad poplavljenim Barjem in Ljubljanskim poljem

Poplavljeni Barje. Na levi je videti del aeroplanskega krila, sredi slike je barjanska osnovna šola, mimo katere vodi Ižanska cesta, ki je vsa pod vodo in jo je spoznati le po občestnem drevu, ki stoji iz vodi

Sobota, 23. septembra. Nad Ljubljano in okolico so viseli težki, temnosivi oblaki. Tu pa tam so se kupile goste megle. Dež je lil ves dan. Iz vseh krajev Slovenije so od ure do ure prihajale vse bolj strahotne novice o razdejanju, ki so ga povzročale nenemoma se dvigajoče vode. V meteorološki postaji na letališču smo zamajevali z glavami. Od vse povsod se je v duše plazil obup. Sava je rušila bregove, se razlivala preko Ljubljanskega polja, — Ljubljana je bila zalila že Barje. Predsednik aerokluba je stal s profesorjem Ivanom Nočem pred »Pelikanom«. Sinja barva letala je nudila pod mračno sivim nebom groteskno podobo. Dež je lil neprenehoma. Po kratkem premišljevanju so delavci pognali propeler v tek. Motor je zabučal. Prof. Ivan Noč in predsednik Rado Hribar sta zasedla svoji mesti — in sinji ptič se je že dvignil z mokrih, zrahljanih tal proti nebu, zletel nad Ljubljano med neurjem.

Profesor Ivan Noč pripoveduje: Rado Hribar je pilotiral. Jaz sem pripravil svojo »Leico«. Nebo je bilo tako mračno, temno, da je človeka morala objeti tesnoba. Zdal pa zdaj je pljusnil dež. Megle so se trgale v velikanske kosme in se spet zgrinjale. Brž ko sva prispela nad Ljubljano, sva ugledala pred seboj eno samo neizmerno sivo, rahlo se bliščečo ravnan. Barje je bilo jezero — 15 minut pred 17. uro.

Z »Leico« sem pričel streljati na slepo srečo. Za fotografiranje iz letala je minimum ekspozicije 1/10 sekunde. Da se je negativ vobče še kaj prijel, sem slikal na 1/100 sekunde. Ne glede na to, da je treba pri slikanju v letalu zelo mirne roke, so mi slike ob tako mračnem vremenu, kakršno je bilo, še dokaj dobro uspele. V naglici sem dobil sliko trimostja, na katerem je bila velika množica ljudi. Delavci so prav ta čas s tovornega avtomobila metali pred opornik srednjega mostu velike žitne vreče polne kamenja. Silen pri-

zu poslopja je bilo za ped suhe zemlje. Ko so ugledali letalo, so nas pričeli pozdravljati z robci in klobuki. Ne, ti moj bog, ob vsem obupu te ljudi le ni minila dobra volja, jim ni klonil duh. Še v uničenju, že v drugem letos, so imeli v sebi še malo smeha.

Takle je naš človek. Zdal v boju s naravnimi silami, zdaj s civilizacijo — ne klone nikoli, je zmirom krepek, nosi neprenehoma bremena — in se zdi, da mu nobeno ni pretežko.

Tam, proti Borovnici je bil svet tako poplavljen, da so iz njega štrleli le gozdovi v oblikah trikoti, ki je za one kraje značilen. A naj si bi bilo vreme za fotografiranje še tako ugodno, nobena slika bi ne mogla dati tiste groze, ki jo je človek občutil v njej, s prostim očesom iz letala. Ubogi ljudje! — A kaj, vsaka misel, vsako sočutje je bilo skoro kakor zasmeš pričo mračne podobe poplavljenega Barja.

Letalo je splavalo preko Ljubljane proti Ježici in od tam proti Zalogu. Struga Save je bila mestoma tako široka, da je tvorila veliko jezero. Bučanje motorja je res udušilo sleherni šum. A kljub temu je bilo dobro videti vsi silo razdivjane reke, ki je neprenehoma rušila bregove, trgala velikanske kose zemlje in se razlivala na obeh straneh po poljih, vdiral v hiše in odnašala vse, kar je zasegla.

Ura je bila okoli pol šestih. Leteli smo torej v najbolj kritičnem času poplave mimo Sv. Jakoba nad vsemi tremi mostovi. Pri prvem je voda segala ob tem času tik do cestišča, o drugem ni bilo niti sledu, tretji je pa iz vode le toliko štrlel, da ga je bilo, še opaziti. Svet desno in levo od Save je bil ves poplavljen. Voda je drvela kakor velikanški razbesnel hudournik.

Sotočje Save in Ljubljane je bilo eno samo jezero. Le tu in tam je grmiceje kazalo črto obzidja strug. S kakšno silo je voda trgala zemljo, dokazuje, da sega da-

Sava pri Podgradu, razlita daleč naokrog preko polj in vasi

tisk vode je izpodjedal temelj opornika. Pogled na Ljubljano, kakor je ozka, je bil strahoten. Dobro je bilo razločiti valovje, ki je drvelo, zdaj bolj zdaj manj razburjeno, po strugi.

Letala sva proti Krimu, v višini 200 do 300 metrov. Više nisva mogla zaradi oblakov, ki so naju takoj zajeli in odeli v meglen mrak. V smeri proti Vrhniki se nama je odpirala od sekunde do sekunde bolj obupna podoba. Kmalu je izginila vsaka sled o strugi Ljubljane. Le ponekod je drevje govorilo, da stoji na bregu visoko grmiceje. Tudi Ižanska cesta je bila potopljena v jezero.

Pred Krimom sva zavila na levo, usmerila letalo proti Škofljici, obkrožila tako večji del Barja, letala mimo Rudnika ter zletela na sredo Barja, nad katerim sva križarila v različnih višinah od 80 do 300 metrov.

Imela sva občutek, da sva pomaknjena v davno dobo mistišč. Hiše so bile res videti kakor nekdanje stavbe na koleh. Tam sredi Barja je malo smešno molela resnoba na šola, edino veliko poslopje, daleč naokrog obdano od majhnih hišic naših Barjanov, ki so žalostno stali na kakem majhnem kosku kopne zemlje in strmeli v nebo, v sinjega ptiča. Kamorkoli je človek pogledal, povsod je bilo le samopasaje groze, pustošenje, obup in beda. Ceste je bilo spoznati le po telegrafskih drogovi. Zlasti žalosten je bil pogled na gruho Barjanov, odraslih in otrok pred šolo. Bli-

nes struga severno od Podgrada proti Dolu do zidu tamkajšnje cerkve.

Na povratku sva letela čez Fužine. Saj idile nisva pričakovala, a vsaj malo tiste lepe podobe Fužin pa le. Toda ugledala sva le veliko navidez stoječe jezero, sredi katerega so bile Fužine skromen otoček.

Medtem se je zmrščilo. Letala sva polno uro z brzino od 100 do 120 km. Ura je bila nekaj minut pred 18., ko sva srečno že v mraku pristala na letališču. Zaradi razmočenega, mehkega sveta je bila potrebna previdnost. Za prihodnje bo letališče treba ponovno nasuti z gruščem in ga zvaljati. To je bilo sicer itak predvideno, a da bi dež utegnil svet tako zrahljati, je le majhno presenečenje.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenosti trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na boleznih dančne sluznice, fišurah, hemeroidalnem zamotku, fistulah jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefov« grenčice. Vodilni zdravnik kirurški zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefov« grenčice po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Glavni vzrok povodnji v Šaleški dolini

Šoštanj, 29. septembra. Povodenj tudi ni prizanesla naši Šaleški dolini in njeni metropoli Šoštanju. V noči od petka na soboto so reka Faka in njeni pritoki tako narasli, da so zalili velik del Šaleške doline in uničili vrtove in njive. Voda je vdiral v kleti in stanovanja. Zlasti je pustošila v mestu Šoštanju samem, kjer je zalila tudi železniško progo in s tem onemogočila vlakovni promet. Škoda, ki jo je povzročila povodenj v naši dolini, je zelo velika, zlasti na cestah, ki jih bo treba vse znova urediti in popraviti.

Dne 25. t. m. je obšla komisija z županom g. dr. Mayerjem na čelu v okoliš, ki je bil prizadet po povodnji, in ugotovila, da je glavni vzrok poplav nedostajanje pri mernih železniških propustov. Ti propusti so vsi premajhni in ne morejo pri navalu večjih vodnih množin sproti požirati vode, zaradi česar potem ta išče druge poti in poplavlja svet. Ta pomanjkljivost, zagrešena pri gradnji železnice, bi se z lahkoto dala odpraviti. Zato pozivamo železniško upravo, da te nedostatke odstrani, kar ne bo zvezano z bogve kakšnimi stroški.

Maks Vale †

Novo mesto, 29. septembra. Kruta usoda nam je nenadoma spet ugrabila odličnega moža in agilnega borca za narodno in napredno idejo g. Maksa Valeta, trgovca in posestnika v St. Jerneju. Pozno zvečer so ljudje v St. Jerneju kakor tudi v okolici zaznali za pretresljivo vest, da so iz svoje srede izgubili moža kremenitega značaja, velikega dobrotnika in izvrstnega družabnika. Pokojniku, ki je poleg svojih dnevnih brig in skrbi posvetil ves svoj prosti čas delu v naprednih organizacijah, je bil lov največje raz-

vedrilo. V priljubljenih Gorjancih, kamor ga je vodila čestokrat pot, si je mož našel utehe in razvedrila. Toda usoda je hotela, da je baš na tem kraju, ki mu je bil tako mil, po nesrečnem naključju izgubil življenje.

Rojen v Laškem 6. septembra 1883., se je izučil trgovske obrti v Mozirju, od koder se je podal kot trgovski sodnik v St. Jerneju. Tu si je kmalu pridobil velik krog prijateljev. Po osamosvojitvi se je blagi pokojnik z vso intenzivnostjo vrgel na delo v naprednih društvi, pri katerih je obdržal razne funkcije vse do svoje prerane smrti. Bil je podpredsednik Trgovskega združenja za krški srez, tajnik in blagajnik šentjernejske Kmetijske hranilnice in posojilnice, dolgoletni občinski svetnik in blagajnik, član šolskega odbora in obrtno-nadaljevalne šole. Razne funkcije pa je imel pri Sokolu, CMD, lovskem društvu, sadjarskem in vrtnarskem društvu, itd. Posebno velike zasluge pa ima pokojnik za razvoj konjereje na Dolenjskem in je vršil tudi funkcijo blagajnika pri Dirlaknem in jahalnem društvu v St. Jerneju. Bil je velik dobrotnik vseh naprednih ustanov, zlasti pa dijaštva. Za svojo zakonsko družico si je izbral Josipino, hčerko znane in spoštovane družine Bonove iz Gotne vasi pri Novem mestu, ki mu je rodila sina Maksa in hčerko Božo, ki je slušateljica pravne fakultete v Beogradu.

Kot odločnega Jugoslovana in prijetnega družabnika ga bo šentjernejska dolina zelo pogrešala, prav tako pa tudi zelena bratovščina, kajti z njim je legel v grob vzor moža, ki ga je v sedanjem času tako težko najti. Kruto prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

Jezuitska cerkev v Beogradu

Beograd, 29. septembra. Ze precej časa traja zanimiv spor med gradbenim odborom, ki daje v Beogradu gradbeno dovoljenja, in med jezuitskim redom, ki hoče v središču Beograda med samimi trgovskimi hišami zgraditi svoj samostan s cerkvijo. Jezuiti so od nekega privatnika kupili stavbišče v Poincarejevi ulici. Na tem zemljišču je imel prejšnji lastnik pred nekaj leti samo garažo, pozneje pa je prosil gradbeno dovoljenje za zgradbo dvorane. To dovoljenje je tudi dobil, ker je načrt stavbe odgovarjal mestnemu gradbenemu načrtu. Stavbišče s stavbo vred je bilo pozneje prodano in nekega dne se je znašla na stavbi deska z napisom: Zupnijski urad cerkve sv. Petra. V dvorani je bila urejena provizorična cerkev, za katero pa ni nihče iskal in dobil dovoljenja, ki ga iščejo drugače cerkvene oblike vseh konfesij v mestu. Občinska uprava in gradbeni urad pa sta mislila, da je ta ureditev cerkve samo začasna, in ni sta ničesar ukrenila, na kar bi imela pravico po zakonih. Pred nedavnim časom pa so jezuiti prijavili, da nameravajo na svojem zemljišču zgraditi pravo cerkev.

Gradbeni urad je odbil gradbeno dovoljenje z motivacijo, da po mestnem gradbenem načrtu cerkev ne spada v središče mesta med same trgovske hiše. Jezuiti so

se pritožili ministertvu za zgradbo, ki jim je odobrilo nameravano zgradbo. Proti odločitvi ministertva se je pritožil državnemu svetu gradbeni odbor, državni svet pa je potrdil rešitev ministertva in so začeli jezuiti že včeraj brez gradbenega dovoljenja zidati svojo cerkev. Gradbeni odbor se bo spet pritožil državnemu svetu zaradi zidanja brez predpisane gradbenega dovoljenja in posebej še zaradi tega, ker vidi v tej zadevi važna načelna vprašanja. Če bo jezuitom dovoljeno, da si zgradijo cerkev poleg industrijske zbornice in med samimi trgovskimi in podjetniškimi hišami, bo to čudna izjema napram drugim cerkvam, ki so se zgradile in se še gradijo v delih mesta, določenih za take stavbe po gradbenem načrtu. Če se popusti od načelnega stališča, se lahko Tezarije z okolico pozneje enkrat spremenijo v čudno mešanico hotelov, bank, podjetniških poslopij in raznih cerkv.

ALI STE TUDI VI PESIMISTI?

Postali boste optimisti, če se boste kopali v vodi, ki ste ji dodali znano ISLA KONIFEREN kopalno sol. Ta kopal vas bo osvežila, ojačila in vam dala novih sil za srečno in uspešno življenje. 247

Ukrepi celjske občine po povodnji

Celje, 29. septembra. Celjski občinski svet je imel sinoči izredno sejo, na kateri so bili na posledice zadnje katastrofalne poplave sprejeti važni sklepi, ki se nanašajo na izvedbo regulacije Savinje, obnovno prometne zveze med obema bregovima Savinje in izvedbo pomožne akcije za poplavljenice.

Župan g. dr. Gorican je omenil, da je bila organizacija varnostne in reševalne službe ob poplavi kljub nedostatkom in skromnim pripomočkom prav zadovoljiva. Celjski gasilci in reševalci, vojaštvo, mestni uradniki, delavci in stražniki so v tem usodnem času požrtvovalno in vestno opravljali službo. Gospod župan je poročal o obisku kmetijske g. dr. Krameria in podbana g. dr. Pirkmajerja v Celju, ki sta si v nedeljo ogledala opustošenje ter izrazila svoje iskreno sočutje s hudo prizadetim prebivalstvom. Banska uprava je pokazala ob katastrofalni poplavi polno razumevanje in je že v ponedeljek nakazala mestni občini celjski kot prvo pomoč 10.000 Din, celjskemu srezu pa 30.000 Din. Od prve državne podpore za poplavljenice je bilo mestu Celju nakazanih 15.000 Din. Vso naklonjenost je pokazala tudi železniška uprava, ki je že v soboto 23. t. m. dovolila pešcem prehod po železniškem mostu. Regulacija Savinje je eden najvažnejših problemov Celja, ki ga je treba takoj rešiti, da se Celje obvaruje propasti. Župan je izrekel junaškima reševalcema Karlu Seraku in Borisu Misji, ki sta ob poplavi rešila nad 20 oseb iz življenjske nevarnosti, javno pohvalo in predlagal, da jima mestno načelstvo nakloni primerno nagrado.

Finančni referent, občinski odbornik g. dr. Vrečko je poročal, da znaša proračun stroškov za regulacijo Savinje in pritokov okrog 30 milijonov dinarjev; k tej vsoti bi prispevala mestna občina 2 in pol milijona dinarjev. Zadržna silna poplava je dokazala, da je treba takoj pričeti regulacijo Savinje in pritokov. Referent je prečital izčrpno poročilo tehničnega oddelka mestne občine o povodnji. Stvarna škoda znaša v mestu Celju nad 3 milijone, v okoliski in tiharski občini pa približno 2 milijona dinarjev.

Občinski svet je soglasno sprejel resolucijo, ki bo predložena pristojnim čini- teljem in ki vsebuje:

»Zadržna poplava v Celju je spet dokazala neodložljivo nujnost regulacije Savinje pri Celju in njenih pritokov. Regulacija je tem nujnejša, ker je gornji del Savinje nad Celjem reguliran in prinaša zaradi tega velike množine gramoz. Gramoz se tik pri Celju ustavlja in se zato dno struge Savinje dviga. To ima za posledico, da prestopa voda vedno česče bregove in povzroča ogromno škodo. V zadnjih 20 letih se vprašanje regulacije ni premaknilo z mrtve točke. Po posredovanju celjske mestne občine se je pritožilo k razpravljanju o načinu regulacije in so izvedenci soglasnega mnenja, da bo nevarnost poplav pri Celju odstranjena, če se izvrši regulacija na predlagani način, to je, da se preloži struga Savinje. V tem primeru bi odpadla oba železniška mosta, ki zaradi svoje starosti 90 let itak ne moreta več dalje časa ostati v sedanjem stanju.

Vsi zadevni podrobni načrti so bili izgotovljeni, za kar je izdala mestna občina celjska več stotisoč dinarjev, in je s tem storjeno vse, da se lahko takoj pričnejo regulacijska dela.

V zadnjih letih pa se niti ni vzdrževal gornji del Savinje, ki je že bil reguliran, tako da je tudi tam nastala milijonska škoda na že reguliranih delih in je posledica ta, da bo prišlo zdaj do Celja še več gramoz, in da bodo poplave še večje.

Kakor kaže višina poplav, je nevarnost vedno večja. Zadržna velika voda 23. septembra 1933 je dosegla višino, kakor je že več sto let ni bilo. Ne samo, da trpi Celje ogromno škodo na stavbah, mostovih in obdelani zemlji, marveč je v nevarnosti tudi življenje ljudi, tako da se je pri zadnji poplavi komaj rešilo veliko števil oseb v zadnjem trenutku, sicer bi bile smrtne žrtve še večje.

Veselega srca in zdrav in lahkih nog v podpetnikih grem Palmovih okrog. Dobiš jih pri vsakem čevljarju.

Ukrepi celjske občine po povodnji

Celjska mestna občina je vse to že ponovno predložila oblastvom. Se leta 1930. je posebna deputacija v Beogradu opozorila ministertvo vojske in mornarice na strateško važnost regulacije. Po izvršitvi regulacije odpadeta dva železniška mosta na glavni progi iz Maribora v Ljubljano in razen tega bo mogoče celjski kolodvor znatno razširiti, kar je zdaj izključeno. Prav tako je bilo gradbeno ministertvo opozorjeno na dejstvo, da potrebujeta stara dva železniška mosta nujno obnove, kar bo stalo okrog deset milijonov dinarjev in kar bo po regulaciji postalo nepotrebnost.

Prav tako je mestna občina ponovno posredovala pri banki upravi dravske banovine v Ljubljani. Toda uspeh vsega tega je negativen, ker se kljub temu do danes ni pristopilo k reševanju tega vprašanja, ki je za Celje življenjske važnosti, čeprav so bile prav v zadnjem času dovoljene za regulacijo Ljubljane v Ljubljani milijonske vsote.

Višina škode, ki je nastala zavoljo zadnje poplave, dosega po najnovejših ugotovitvah vsoto, s katero bi se dala izvesti vsa regulacija pri Celju in s tem za vedno onemogočiti nova taka škoda. Zato je izvršitev regulacije tudi s stališča narodnega gospodarstva absolutno potrebna.

Glede na vse te razloge mora uprava celjske mestne občine ponovno naglašati neodložljivo nujnost regulacije Savinje pri Celju, h katere izvršitvi se mora takoj pristopiti. Naloga države je, da to izvrši.

Le tako bo mogoče odvrti od Celja in okolice neizbežno katastrofo, ki lahko mesto in okolico uniči. To je pokazala zlasti zadnja poplava in zato pričakujemo mesto Celje, da bodo oblastva storila vse, da se pristopi takoj k regulaciji Savinje in da se s tem da celjskemu srezu možnost gospodarskega življenja in razvoja.

Škoda, ki je nastala prebivalstvu, naj država primerno vpošteva in odpiše prizadetim znatne zneske na davkih, in sicer v prvi vrsti zgradinarim, prav tako pa tudi pridobitnim sloyem pridobinno, ker so tudi ti utrpeli znatno škodo zaradi poplave.

Glede upostavitve zveze med obema bregovima Savinje je sklenil občinski svet soglasno: Mestna občina uvede med prvimi železniškimi in porušeni kapucinski mostom prevažanje oseb s bродom. Prevažanje bosta oskrbovala gg. Grad in Babinec, vsak po 10 ur dnevno, tako da bo prevažanje prekinjeno samo štiri ure ponoči. Prevoznina bo znašala 0.50 Din za osebo. Te pristojbine bodo oproščeni šolarji in stanovalci na desnem bregu Savinje, ki izvršujejo svoj poklic v mestu. Mestno načelstvo bo predložilo banki upravi nujno potrebo gradnje železobetonkega mostu čez Savinjo. Banska uprava naj na lastne stroške zgradi začasen lesen most čez Savinjo in se izjavi o kraju, kjer bo stal ta most. Mestna občina bo obnovila porušeno brv čez Savinjo pri mestnem parku in v to svrho takoj pripravila material porušene brvi in kapucinskega mostu. Do prihodnje seje se je treba odločiti, ali se naj obnovi brv na dosedanjem mestu ali pa preloži na prostor med moki in damskim kopalščem. Slednje namreč želijo prebivalci Lisc, ki bi bili pripravljani kriti zadevni presežek stroškov. Zasilni most za vozila in pešce bo stal okrog 300.000 Din. Stroški za obnovitev brvi bi znašali po proračunu približno 70 tisoč dinarjev, a bi se dali znatno znižati.

V občinski pomožni odbor za poplavljenice so bili na predlog občinskega odbornika direktorja g. Mravljaka izvoljeni gg. župan dr. Gorican in občinski odborniki dr. Hrašovec, dr. Vrečko, dr. Skoberne, Lečnik in Voglar in magistratni direktor Šubic. V ta odbor bodo pritegnjeni tudi zastopniki celjskih karitativnih društev. Sprejeta sta bila tudi predloga direktorja g. Mravljaka, da prispeva mestna občina kot prvo pomoč poplavljencom v Celju 10.000 Din in nakloni junaškima reševalcema Karlu Seraku in Borisu Misji nagrado po 500 Din ter na višjem mestu predlaga njuno odlikovanje.

V petek 6. oktobra bo najbrže imel celjski občinski svet redno sejo.

DANES VESELA PREMIERA!

ANY ONDRA

Ženski Charlie Chaplin, temperamentna in nadvse priljubljena kot

Kot dopolnilo nov Paramountov zvočni tehnik.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Inozemske kritike:

... zelo dražesten aparten in izredno vesel film...
... že dolgo se nismo tako dobro zabavali, kakor smo se pri tem filmu...
... ne samo smisel filma, temveč vsak posamezni detalj sili v smeh do solz...
... krivi temu so:

ANY ONDRA
in OTO WALBURG,
WERNER FÜTERER,
AD. SANDROCK

ANY ONDRA POLKA

DANES OB 4., 1/8. in 1/10. ZVEČER.

Pristonajte k „Jadranski straži“!

Juhej, juhej, V BELO KRAJINO GREMO, kjer grozdje zori.

Samo še danes do 6. se sprejemajo prijave v manuf. trg. F. Novak, Kongresni trg.

Domače vesti

* Naročnikom, ki prejmejo z današnje številke položnico, je potekla naročnina. Zato jih prosimo, da plačajo naročnino za zadnje četrtletje ali vsaj za mesec oktober takoj že prve dni novega meseca zaradi poslovnega reda pri upravi. Hkrati je treba poravnati tudi event. zaostanke. Opozorjamo, da je vsak naročnik »Jutra« zavarovan pri zavarovalnici »Triglav« za primer smrtni nezgode za 10.000 Din. Pogojeno pa je, da ne sme biti naročnik v zaostanku z naročnino. — Uprava »Jutra«.

* Sodniški izpit sta napravila včeraj pri predsedništvu apelacijskega sodišča v Ljubljani gg. dr. Odon Planinšek in Dušan Pipenbacher, oboje sodniška pripravnika pri okrožnem sodišču v Mariboru — in sicer prvi z odličnim, drugi pa s prav dobrim uspehom. Mladima sodnikom čestitamo!

* Odprte planinske koče. SPD sporoča, da so v Triglavskem gorovju odprte in oskrbovane do vseh 8. oktobra naslednje planinske postojanke: Aljažev dom v Vratih, Triglavski dom na Kredarici in Koča pri Triglavskih jezerih; ostale koče v Triglavskem gorovju so zaprte. Krekova koča na Ratitovcu ostane odprta in oskrbovana še do vseh tedne 1. oktobra. Kočnikov dom na Korošici bo oskrbovan do 9. oktobra, ob lepem vremenu tudi dalje. Planinski dom v Logarski dolini se zatvori 2. oktobra. Piskernikova koča v Logarski dolini, Mozirski koča na Golteh in Celjska koča nad Celjem so stalno oskrbovane. Frischautov dom na Okrešlju je že zaprt, zahtevno nudijo spodnji prostori. Priporočamo turistom, da se v čim večjem številu poslužijo ugodnosti, ki jo nudi SPD s tem, da je podaljšalo oskrbovanje koč, ker so visokogorski izleti zdaj ob solnčnih jesenskih dnevih najlepši.

Ni lepše prilike, da si ogledate divne Slovenske gorice,

kakor na Gregorčičevem fotoamaterskem izletu 8. oktobra. Prospekti brezplačno v Drogeriji GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

* Srednji vek v Bosni. Sodišče v Bihaču je sodilo vsaki vrazarici Antji Komljenovič, materi 11 otrok iz Briveša, ki je izšla v okraju več pacientov, kakor vsi zdravniki skupaj. Svojo mazaško prakso je izvrševala že preko 20 let ter si prislužila lepe denarje. Že pred dolgimi leti so se razni njeni pacienti pritoževali, da jih je oslepila za denar, in da so jim njena zdravila škodovala. Bilo je tudi nekaj primerov, da so se taki razočarani pacienti pritožili, a doslej so bili še vsi od vseh pristavev vrazarice pretepeni, kakor pravijo »na mrtvo ime«, in tako ostrašeni, da so umaknili svoje tožbe. Pred meseci pa so bile vložene proti vrazarici mnoge anonimne in tudi podpisane ovadbe. V teh ovadbah so bili iznešeni drastični primeri mazaštva in seveda tudi praznovanja, ki bi bili celo za temni srednji vek nekaj posebnega. Navedeni so bili tudi primeri hudih posledic mazaškega zdravljenja. Nekemu kmetu so morali amputirati nogo, ker mu je vrazarica zdravila dolge tedne neko neznan rano ter ga pri tem inficirala. Tekom razprave pa je veliko število ovaditeljev in tožiteljev skopnelo na — tri, kar je najboljši dokaz velikega vpliva, ki ga ima stara vrazarica med lahkovernim svetom. Andja je na razpravo prinesla vsakovrstna zelišča ter zahtevala, naj ji dokažejo, da znajo zdravniki boljše zdraviti kakor ona. Ker so, kakor že rečeno, vztrajali samo trije tožniki, je bila vrazarica obsojena na manjšo zaporno kazen, po kateri bo seveda spet izvrševala svojo staro obrt.

DANES MENI

zdravo, lepo in štedljivo Lutz peč.

* Nov grob. Pri Veliki Nedelji je umrl po kratki mučni bolezni veleposelnik g. Alojz Mikl. Pokopali ga bodo jutri ob 14. na domačem pokopališču. Pokojniku blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

* Solški jubilej v Karlovcu. Te dni bodo proslavili 50 letnico odkar je bila realka v Karlovcu zgrajena in združena s staro karlovaško gimnazijo, ki je bila nekdanji v franciskanskem samostanu. Na tem starem srednješkolskem zavodu so se šolali mnogi naši odlični javni in kulturni delavci. Med maturanti letnika 1873. je tudi ime ačnjaka in iznajditelja Nikole Tesle. Karlovaški realni gimnaziji je priznana od narač in od najvišjih prosvetnih oblasti, da ima velike zasluge za našo prosveto in nacionalno vzgojo.

* Grosuplje-Višnja gora. Stična-Radovna. Jutri v nedeljo 1. oktobra s prvim popoldanskim vlakom vsi na piknik stiškega krajevnega odbora »Kрке« v Temeniško dolino nad Polakovno žago v Radovni vasi! Piknik se prične takoj po prihodu vlaka okoli pol 14. Pri pikniku domači harmonikarji in pevci iz Ljubljane. Kdor bo hotel zobati grozdje, ga bo dobil kolkor ga bo hotel. Dosedaj je najavljena udeležba iz vseh večjih dolenskih krajev. Vsakomur bo žal, kdor se ne bo udeležil te prireditve, od katere gre del čistega dobička dolenskim poplavljenim. Apelliramo na vse okoliške krajevne odbore »Kрке«, da se piknika marljivo stiškega krajevnega odbora »Kрке« po možnosti korporativno udeležijo. Naše geslo za jutrišnje nedeljo bodi: Popoldne vsi na piknik v Radovno vas. Centralni odbor »Kрке« v Ljubljani.

* Sejem za plemensko živino v Velikih Laščah, ki je bil napovedan za 30. t. m. je zaradi poplav preložen na nedoločen čas.

* Ljudskim odrom in društvom sporočamo, da imamo v zalogi krasno kmečko dramo iz povojnega časa: Vombergar: »Vrnitev«. Primerna je zlasti za božični čas. Cena izvodu 22 Din, za člane naše založbe 15 Din. — V kratkem izide v novi izdaji znana Vombergarjeva komedija »Voda«, ki je preteklo leto žela povsod toliko uspeha. Cena izvodu 28 Din, za člane naše založbe 20 Din. Pišite obnem po naše prospekte! Založba »Drama«, Ljubljana, Tržaška cesta 10-1.

* Aretacija dveh vlomilcev. Iz Kamnika poročajo: V vseh okrog Stranj in Godiča je strašila že poldrugo leto družba prebrisanih svedrovcev, ki so v ponočnem času uprizorjali drzne vleme v kmetijske domove in pobrali vse, kar jim je prišlo pod roko. Najraje so imeli slanino in kokeši. Pri neki hiši je zmanjkalo 70 kg slanine, pri drugi so izmaknili iz kurika 12 kokeši, neke so ukradli dve vreči moke in pol prašica ter vse kolne, drugod spet 3 kokeši itd. Tatvine so se kar vrstile in vse je kazalo, da je na delu dobro organizirana in vsestransko izvežbana družba tatinskih prijateljev, ki so morali prav dobro poznati domače razmere. Vsa poizvedovanja in številne preiskave pa niso mogle odkriti nobenega sledu niti za tatov niti za ukradenim blagom. V noči na petek pa so kamniški orožniki prišli v Godiču dva mlajša moška, ki sta baš hotela vlomiti v neko hišo, kjer stanuje samo starejša ženska. Imeli so ju že dalj časa na sumu in res se je izkazalo, da so prišli tatinsko dvojico, ki je izvršila po vseh vse našete tatvine. Vlomilca sta svoja dejanja priznala in tudi povedala, kako sta dobavljala ukradeno blago nekim ljubljanskim prijateljem, s katerimi sta bila v zvezi.

* Obledela oblike barva v različnih barvah in pisira tovarna Jos. Reich.

* Še vedno se lahko okoristite z ugodnostmi rednega vplisa za vse tečajne dopisne trgovske šole v Ljubljani, ki po dopisnem potu poučuje knjigovodstvo, stenografijo, nemščino itd. Vodstvo šole se je na željo številnih prijavlencev odločilo, da otvori z 12. oktobrom nove redne tečaje. Ti tečaji bodo enako popolne kakor tečaji septembrskega termina. Priporočamo te tečaje, ker so temeljiti in poceni. Vse podrobne informacije daje vodstvo dopisne trgovske šole, Ljubljana, Pražakova 8-II.

Iz Ljubljane

* Vsem društvom in organizacijam! Akcijski odbor za pomoč poplavljenim prosi vsa društva in korporacije, da sotočno pošljejo svoje zastopnike na sestanek dnevi ob 8. v Mikličev hotel (zborovalna dvorana, soba 44 v I. nadst.). Dnevni red: Pomoč poplavljenim. Posebnih vabil akcijski odbor ne razpošlje, ker pričakuje, da se sestanka udeležijo po svojih zastopnikih sleherni društvo. Na tem sestanku se bo akcijski odbor konstituiral, nakar prične s podporno akcijo.

* Okrajna organizacija JNS za Kravovo in Trnovo priredil drevi ob 20. v gostilni pri Sokliču. Pred konjušnico javno zborovanje za vse člane. Med drugim poročati tudi g. župan dr. Dinko Puc o svetovnem gospodarskem položaju in občin. Udeležba za članstvo je obvezna in vabilno k polnoštevilnemu odzivu. Okrajni odbor.

* Ljudski simfonistični koncert. Gledališka uprava priredi po možnosti v letošnji sezoni nekaj simfonističnih koncertov z nizkimi cenami. Prvi koncert bo v začetku oktobra in bo operni orkester izvajal iz Wagnerjeva dela. Natančni program in podrobnosti javimo.

* Alpska simfonija. ZKD predvaja samo še danes ob 14.15 in jutri, v nedeljo ob 11. dop. v Elitnem kinu Matič prekrasni zimbosportni film »Alpska simfonija« ali »Bob 13«. V glavnih vlogah nastopita Werner Fütterer in Gretl Theimer. Cene so najnižje.

* Oprostila sodba v zadevi dr. Ernesta Turka potrjena. Šenčurški obsojenec Janez Brodar, Matija Škrbec in tovariši so pred sreskim sodiščem v Ljubljani tožili kakor znano volnega dobrovoljca profesorja dr. Ernesta Turka zaradi prestopka zoper čast, češ, da je v šoli po šenčurškem procesu izjavil: »Vidite, to so zadnji ostanek paslega plemena. To so največje kukavice, ki so tu v Sloveniji rovarili proti državi, v Beogradu so pa vplili: živele narodnohodinstvo.« To so oni ljudje, ki so v Avstriji vedno govorili: Tako je pravi! Zdaj pa z Jugoslavijo niso zadovoljni. Premalo so jim naložili, svinec v hrbet bi morali dobiti. O tej tožbi se je vršila kazenska razprava pred kazenskim sodnikom g. Brankom Goslarjem, ki je po izvedenem dokaznem postopanju obtoženega dr. Turka oprostil vsake krivde in kazni. Proti oprostili sodbi je zastopnik Janeza Brodarja in njegovih tovarišev dr. Miha Krek vložil obširen priliz na okrožno sodišče, ki je zdaj razsodbo prvega sodnika potrdilo v polnem obsegu in zavrnilo priliz. Tožitelji nisojli tudi vse stroške kazenskega procesa.

* Klub inženjerjev pripravnikov vabi svoje člane na sestanek, ki bo danes v soboto ob 8. uri zvečer v klubskem lokalnu. Na dnevnem redu so izredno važne zadeve.

* Novi telefonski imenik za dravsko banovino, ki je pravkar izšel, se dobi v trafiki Prešernova ulica nasproti glavne pošte za ceno 20 Din.

* Tlak na Bleiweisovi in na Tyrševi cest. Prvo licitacijo za oddajo tlakovalnih del na Bleiweisovi cesti je nadzorana oblast razveljavila in pri drugi licitaciji so se dela oddala zagrebški tvrdki Antun Res za vsoto 772.000 Din. Tvrdka Res je v zadnjih letih izvršila v Ljubljani že več znamenitih cestnih del ter je med drugim tlakovala Kongresni trg. Gradbeni minister je licitacijo že odobril. Zdaj pride stvar samo še pred odbor za ocene državnih nabav v finančnem ministru in pa pred glavno kontrolo, na kar se bo po vsej priliki že sredi oktobra pričelo z delom. Kakor znano, bo Bleiweisova cesta na sektorju od Gregorčičeve ulice do Aleksandrove ceste tlakovana s vilvanim asfaltno.

* Na Tyrševi cesti živahno napredujejo dela za položitev nove tramvajске proge. Pri tej priliki bodo na Tyrševi cesti tudi v celoti izmenjali tlak. Regularne granitne kocke bodo nadomestili z drobnim granitom. Regularne kocke bodo ostale samo še na tramvajski progi. V zvezi z novo ureditvijo ceste in povečanim tramvajskim prometom bo Tyrševa cesta v bodočnosti urejena v dveh pasovih ter bo za vozove uveden dvostranski promet.

* Okrajna organizacija JNS za Polje priredil v nedeljo 1. oktobra pri »Tičku na gričku« družabno zabavo s trgovijo grozdja ter vabi vse svoje člane in prijatelje na polnoštevilni obisk. Prireditve prične ob 15. uri. Za zabavo bo obilno prekrbljeno. Okrajni odbor.

Kriza.

Kakor pošast ogroža ta beseda našo dobo ter nas preti pogoltniti. Ako se hočemo vkljub temu vzdržati na površju, moramo imeti več optimizma, več zapaanja v lastno moč.

Popuščanje duševne energije je često posledica oslabiljenega organizma. Znači torej, da je treba najpoprej zbrati nove telesne moči, pa se potem energija in veselje do življenja povrmeta sama od sebe. Pijte za predžujek in med glavnima obedoma skodelico Ovomaltine, pa se bo vaša odporna moč kmalu zvečala. Pridobiva se iz slada, mleka, jajc in nekoliko kakao-a. Kakao je pridjan samo zaradi boljše arome, a ne zaradi hranilne vrednosti.

* Huda obsodba zaradi klevete državne urada. Kazenski sodnik sreskega sodišča je izrekel prav hudo obsodbo v kazenski zadevi zaradi klevete državnega urada. Prokurist ljubljanske podružnice »Jugo-Steyerja«, dr. Karel Formacek se je namreč ob priliki neke carske afere nasproti nekaterim osebam izrazil nepovoljno o državi in uradnikih. Pod obtožbo je bila na ovadbo policije stavljena ta le njegova izjava: »Mi se nič ne bojimo v Jugoslaviji, ako se kaj proti nam ukrene, ker se za denar vse dobi. Mi smo za denar od ljubljanske policije vse dobili. Uradnike, ki so delali proti tvrdki, smo odpustili.« Obtoženec je inkriminirane besede absolutno zanikal in jih tajil tudi, ko je bil konfrontiran z glavno pričjo, zagrebškim trgovcem Šerifom Šehar Čehajcem. Dr. Formacek, ki je po rodu Tržičan, je bil zaradi klevete državnega urada obsojen na 10 dni zaporu in na 3000 Din denarne kazni, odnošno v primeru neizterljivosti na nadaljnjih 50 dni zaporu. V razlogih je sodnik poudarjal, da gre za zelo hudo kleveto, ker so brez vsake podlage iznašli o važnem državnem uradu neosnovani očitki, ki utegnejo v javnosti vzbuditi veliko ogorčenje in ki v veliki meri kvarijo ugled naše države. Kazen je bila izrečena nepogojno. Zastopnik obsojenega dr. Formaceka je prijavil priliz v revizijo.

* Zopet številni berači. Tekom včerajšnjega dneva so bili v mestu, zlasti pa še v predmestjih, pogostejši številni berači. Na policijske stražnice in pozneje na policijsko upravo, so privedli čez dvajset beračev, poleg moških tudi več žensk, ki so imele s seboj otroke. Aretiranci so se pritoževali na policijo, da prijemajo varnostni organi samo take, ki gredo na prosjaški posel direktno, dočim pozabljajo oblastna na one, ki prav tako beračijo in sicer s tem, da nudijo ljudem v nakup različne ničvredne malenkosti, pri tem pa si kot prodajalci pribore vstop v vse mogoče lokale tudi v nočnih urah. Zlasti so poklicni berači jezili na prodajalce cvetja in pa na otroke, češ, da si z raznimi lažmi pridobijo usmiljena srca in tako sleparijo meščane. Eden izmed beračev se je celo izrazil, da na vsak način kaže prinesiti v beraški stan »več smisla za organizacijo«.

Točno ob 5.20

odpelje v nedeljo, 1. oktobra, šmucov izletniški vlak na trgatav v Rogaško Slatino.

Zamudniki dobijo vozne karte še lahko v našem vlaku, ne pa pri železniški blagajni. 10244

* Grozdnji izlet »Kрке« v »paradiž Doljenjake«. Najcenejši in obnem najzanimivejši bo pa vendarle grozdnji izlet »Kрке« v nedeljo 8. oktobra v dolino gradov pri St. Rupertu na Dolenskem. Cena z vsoto oskrbo samo 55 Din! Prijavite se takoj pri Foto-turistu Ljuz šmuc na splošno Unio. Z nami pojde tudi 16 moč proječa godba »Zarjec«, ki bo v šentrupeških zidanicah priredila koncert. Odhod iz Ljubljane ob 6.30 zjutraj, povratek v Ljubljano ob 21.25.

* Učni tečaj trgovskega društva »Merkur«. Trgovsko društvo »Merkur« namerna prirrediti večerne učne tečaje, ki se bodo vršili ob delavniških v času od 7. do 9. zvečer, za slovensko trgovsko korespondenco, knjigovodstvo, stenografijo slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Tečaja za laščino in nemščino se bosta vršila v dveh oddelkih a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Tečaje se otvori pod pogojem, da se prijavi za posamezne predmete zadostno številno udeležencev. Prijave v društveni pisarni od 9. do 12. in od 15. do 17. ure (Gregorčičeva ulica 27, pritličje, Trgovski urad). Ob sobotah popoldne ne uradujemo.

Res kaj dobrega užiti, se pravi:

kupiti izvrstne sardine, olive, šunko, sir, salame pri V. A. Janež na Aleksandrovi c.

* Vel na izlet v Belo Krajino. Jutri v nedeljo priredi društvo »Bela Krajina«, s posebnim brezim vlakom izlet v metliške vinograde po grozdje. Solnce se smeje že nekaj dni in grozdje je vsak dan slajše. Harmonike bodo vriskale čez gorice in metliška mestna godba bo zalagala marsikatero poskočilo. Oni pa, ki imajo sami instrumente, harmonike ali drugačne, naj jih vzamejo s seboj, da bo veselje še večje in rajanja še več. Prašički in janjčki se bodo cvrli na ražnju, da bo slastna belokrajinska kapljica vsakomur odlično teknila. Narava je okrog Sv. Ane, kamor se bo vršil izlet, prelestna in polna zanimivosti, da jih niti ni mogoče opisati. Vsak izletnik bo dobil v dar grozdja, sladkega in lepega, naravnost s trte, da ga ponese v seboj v Ljubljano in pove, kako je bilo v Beli Krajini lepo. Prijavite se takoj v Novakovi manufakturni trgovini, Kongresni trg. Vožnja z vsoto oskrbo velja le 78 Din. Vlak odhaja iz Ljubljane ob 5.30 zjutraj in se vrača pred 10. zvečer.

* Sestanek pevovodij Hubadove župe JPS bo v nedeljo dopoldne ob 11. v prostorih Ljubljanskega Zvona v Mestnem domu. Dnevni red: Določitev skladb za skupne nastope. Pričakujemo številne udeležbe. Uprava HJZPS.

* Pouk v kromatični harmoniki. Na šoli ljubljanske Glasbene Matice se vplede od 1. oktobra dalje pouk na kromatični harmoniki. Poučeval bo znani virtuozi na harmoniko g. Rudolf Pillicek, ki je dobil na zadnjem tekmovalju harmonikarjev naslov državnega prvaka. G. Pillicek je na svojem instrumentu strokovnjak in je dosegel največja priznanja, kjerkoli je koncertno nastopal. Pouk bi bil dvakrat tedensko dopoldne ali popoldne, prijave sprejema pisarna Glasbene Matice.

* Plesni zavod »JENKO«, Kazina (Zvezda), otvori letošnjo sezono v ponedeljek 2. oktobra ob 20. z »začetničkim tečajem« za dame in gospode. Pouk osnovnih pojmov o družabnem plesu in bon ton. Prijave in informacije, kakor tudi posebne plesne ure, dnevno od 10. do 20. ure.

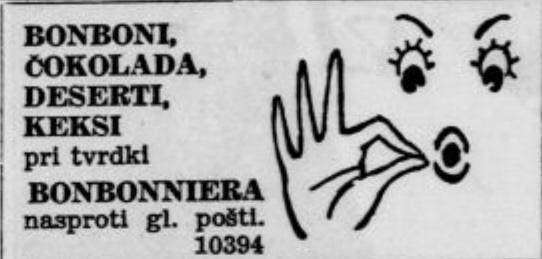
Szöke Szakali v Ljubljani

Slavni komik Szöke Szakali nastopa od danes dalje kot glavni igralec v smeja polni burki »Omahljiva devica«. Sodelujejo: Lisi Arna, Tina Gralla, Fritz Schulz, Paul Kemp in De Maltin ter drugi. Film je danes na premieri zvočnega »Kino Ideale ob 4., 7. 9.

* U. Otvoritev plesne sezone 1933-34. Kot prvi otvarja letošnje plesno sezono plesni odsek Sokola I. na Taboru, in sicer jutri 1. oktobra ob 20. v veliki dvorani sokolskega doma na Taboru. Plesne vaje bo vodil dolgoletni plesni učitelj taborske plesne šole, mojster J. Košiček. Ker je vstop le proti vabilu, vabi plesni odsek vse prijatelje in znance, obiskovalce plesne šole na Taboru, da dvignejo vabila dnevno od 17. do 20. v društveni pisarni na Taboru, vhod Vrhovčeva ulica. Glede godbe pa sporoča, da bo igral prvovrstni The Falcone jazz. Na svidenje v nedeljo zvečer.

* Obilno gob na trgu. Zaradi lepega vremena zelo rastejo gobe, ki jih prinašajo v večjih množinah na ljubljanski trg. Vsak dan je zaseden do 5 stojnic z gobami, ki so bile včeraj ob prvih urah po 4 Din merica, odnošno po 12 Din kg, pozneje pa po 3 Din merica, odnošno po 10 Din kg. Gobe prinašajo na trg po večini iz smledniške in grosupelske okolice. Kakor pravijo, je tudi okoli Brezovice letos mnogo gob.

* Bencinska črpalka. Viljem Laznik je pri mestnem načelniku zaprosil za dovoljenje, da sme postaviti na Gosposvetski cesti pred hišo št. 8., stabilno bencinsko črpalko.

* Zopet številni berači. Tekom včerajšnjega dneva so bili v mestu, zlasti pa še v predmestjih, pogostejši številni berači. Na policijske stražnice in pozneje na policijsko upravo, so privedli čez dvajset beračev, poleg moških tudi več žensk, ki so imele s seboj otroke. Aretiranci so se pritoževali na policijo, da prijemajo varnostni organi samo take, ki gredo na prosjaški posel direktno, dočim pozabljajo oblastna na one, ki prav tako beračijo in sicer s tem, da nudijo ljudem v nakup različne ničvredne malenkosti, pri tem pa si kot prodajalci pribore vstop v vse mogoče lokale tudi v nočnih urah. Zlasti so poklicni berači jezili na prodajalce cvetja in pa na otroke, češ, da si z raznimi lažmi pridobijo usmiljena srca in tako sleparijo meščane. Eden izmed beračev se je celo izrazil, da na vsak način kaže prinesiti v beraški stan »več smisla za organizacijo«.

* Nevarni pretepači. Na Glincah se je včeraj ponoči vnel med ponočnjaki hud prepri. Ker se v gostilni razboriti pivci niso mogli sporazumeti, se je prenesel prepri na ulico, kamor jih je prišel miriti stražnik Andrej V. Ko jih je pomiral, se je obrnil ves srd razgibane družbe proti stražniku. Vanj se je hkrati zapodilo več mladih ljudi, ki so se ga dejansko lotili in ga ranili. Stražnika so pretepači tako hudo obdelali, da so ga morali prepeljati v splošno bolnico. Uvedena je seveda stroga preiskava in bodo morali nekateri pred sodnike.

* Vlom na Vodovodni cesti. V bežigraskem okraju se zbirajo že nekaj časa razni nevarni zmkaviti, ki se okoriščajo z najrazličnejšimi prilikami. Neznani postopajo pa znajo biti tudi nevarnejši in, če ne gre drugače, se v nočeh odločijo za prav drzne podvige. Te dni je bilo v tamošnjem okraju izvršenih po stanovanjih nekaj skrajno rafinirano zamišljenih tatvin, neznanci pa so se odločili tudi za vlom. Vdrli so v drvarnico Franca Bezjaka ob Vodovodni cesti, kjer so odnesli del različnega orodja, kakor sekir, 6 različnih dlet, 3 prebijače, 12 kuhinjskih nožev in več kladiv. Bezjak ima nad 800 Din škode.

* PANa Viktorija obratniki vedno čisti brez pranja, kakor tudi vse druge damske in moške modne potrebščine NAJČENEJE pri PIRNAT, Sv. Petra cesta 22. 244

* Pouk jezikov (francoščine, angleščine, nemščine) za posameznike in v skupinah. Prijave v Beethovnovi ulici 7, pritličje od 18. do 19. ure.

* Prijelto boše prebili večer danes v dvorani Delavske zbornice na družabnem večeru »Taborac«. Na sporedu bo petje godba, srečolov, ples in drugo. Pridite! Dobriček namenjen brezposelnim.

Krznarstvo KENK

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 3. Izdelovanje in moderniziranje plaščev, jopice, kapov itd. Popravila hitro in poceni.

Dentist Palovec

zopet redno ordinira.

Iz Maribora

* Pred ustanovitvijo državne vrtnarske šole v Mariboru. Te dni se je mudila v Mariboru komisija, sestavljena iz dveh zastopnikov banske uprave in zastopnikov mestne občine mariborske, ki je proučevala vprašanje ustanovitve državne vrtnarske šole v Mariboru. Komisija si je ogledala nekdanjo Džamonjevo vrtnarijo v Koroščevi ulici in po daljšem in vsestranskem proučevanju ugotovila, da je ustanovitev take šole za našo državo neobhodno potrebna, da ima Maribor najprimernejšo klimo za tako šolo in da mu je blizu Džamonjeva vrtnarija za tako šolo najprimernejša. Podani so torej vsi pogoji za ustanovitev državne vrtnarske šole v Mariboru. Za rešitev finančnega vprašanja se predlaga, naj bi banka uprava kupila prostor in objekte, mestna občina mariborska pa naj bi prevzela vrtnarsko šolo. Pri investicijah naj bi pomagala banovina, mestna občina pa naj bi ustvarila skupno z nekaterimi zainteresiranimi ustanovami poseben konzorcij, ki bi upravljal to šolo. Šola naj bi bila enoletna in naj bi se sprejelo prvo leto 10 do 15 gojencev, ki bi stanovali v internatu in bi imeli poleg teoretičnega tudi praktični pouk v tem, da bi gojili vse vrtnarske nasade. Odvisno je sedaj vse le od banovine, če bo ona kupila zemljišče in objekte.

* Otvoritev dramske šole bo jutri, 1. oktobra ob 10. dopoldne v mali dvorani kazinskega poslopja (v gledališču). Priigla-se se ta dan lahko še novinci. Spored predavanja bo obsegal vsa vprašanja gledališke kulture od početka do najnovejše dobe. Pouk bo teoretičen in praktičen, in sicer vsako nedeljo od 9.—13. ure. Šolo vodi glavni režiser Jože Kovič.

* Predavanje za slikarje in mizarje. Drevo predaval v Mariboru znameniti

strokovnjak pleskarke in slikarske stroke g. prof. Oldenbruch iz Tübingena na Nemškem. Predavanja naj se udeležijo vsi slikarji, pleskarji in mizarji. Predaval bo v prostorih OUZD ob 20. Na željo zainteresentov se lahko predavanja priključijo večdnevni strokovni tečaj, če bi bilo dovolj interesentov. Vstopnina prosta.

* Promenadni koncert. V nedeljo 1. oktobra priredi Mariborsko olepševalno društvo od 11. do 12. promenadni koncert v parku. Igrala bo vojaška godba pod vodstvom kapelnika g. kapetana Svobode.

IZJAVA.

Z ozirom na članek pod naslovom »Potom nasilstvo bi radi zmagali, ki je izšel v »Privatnem nameščencu« v Mariboru dne 25. t. m. in v katerem se naglašja, da sem izstopil iz »Saveza privatnih nameštenika Jugoslavije« in o le vsled pritiska in bojazni za eksistenco

izjavljam,

da so me vodili pri samovoljnem izstopu iz te organizacije le nacionalni vidiki in nimam odsele z organizacijo S. P. N. J. nobenih vezí.

Vstopil sem v strokovne vrste nameščencev tja, kjer mi je kot nacionalistu mesto. Ravno tako nimam z gori navedenim člankom nobenih stikov.

V Mariboru, dne 28. septembra 1933.

IVAN VRISK,

10407 poslovodja tvrdke Pinter Lenard.

Iz Celja

* Minister za zgradbe dr. Stjepan Škrkul prispe danes v Celje in si bo ogledal opustošenja, ki jih je povzročila zadnja katastrofalna poplava. Obiskal bo tudi nekatere druge prizadete kraje v celjskem srezu. Na podlagi ugotovitev v poplavnem ozemlju bo stavil poteno vladi konkretne predloge glede regulacije Savinje, ki je za celjsko kotlino življenjskega pomena.

* Oseba vest. G. Miroš Tomc, uradnik ekspoziture OUZD v Celju, je imenovan za upravitelja ekspoziture OUZD v Slovenjgradcu in prevzame 2. oktobra svoje posle. G. Tomcu, ki se je mnogo let poštvalno udeleževal kot tajnik SK Celja, odbornik MO v Celju in podpredsednik Savinjske podružnice TK Skale, želimo na novem službenem mestu mnogo uspehov!

* Odpovedana nacionalna prireditve. Glede na poplavno nesrečo so OMD, Jadranska straža in »Soča« v Celju preložile za 4. november določeno nacionalno prireditve v Celju na poznejši čas ter prepustile poklicnim društvom in ustanovam, da za zdaj predvsem apelirajo na radodarnost in poštvalnost naroda v korist poplavljenecv.

* II. izredni občni zbor Društva absolutentv državnih trgovskih šol v Celju bo v soboto 7. oktobra ob 20. v Narodnem domu. Dnevni red: čitanje zapisnika; poročila funkcionarjev; preimenovanje društva v Društvo absolutentv državnih trgovskih šol za dravsko banovino, Ljubljana, podružnica Celje; poročila delegatov ljubljanskega društva, poročilo revizijskega odbora, volitev novega odbora in sl.čajnosti. Ako se ob določeni uri ne sešane za sklepčnost potrebno število članstva, se skliče čez pol ure drug občni zbor, ki bo sklicen ob vsaki udeležbi. Ker se bo na zboru sestavil program delovanja in se bodo sprejemale prijave za razne tečaje, je udeležba strogo obvezna!

* Plačilo najemniškega vinarja. Mestno načelnstvo v Celju opozarja hišne posetnike, da zapade 1. oktobra v plačilo zadnji obrok najemniškega vinarja (gostščina). Stranke naj plačajo zapadle zneske zanesljivo do 30. oktobra pri mestni blagajni celjski. Po preteku plačilnega roka se bodo zaračunale zakonite zamudne obresti. Plačila, ki bodo izostala, bodo izterjana z izvršbo.

* Prevažanje z brodom čez Savinjo med prvem železniškim in

Gospodarstvo

Vprašanja tarifne politike

Zagrebaški »Jugoslovanski Lloyd« je pod gornjim naslovom objavil v večerajšnji številki na uvodnem mestu članek ministra n. r. in generalnega tajnika Zbornice za TOI v Ljubljani Ivana Mohoriča o vprašanju načelne spremembe železniške tarifne politike. Kakor znano, se je sredi septembra vršilo v Beogradu zasedanje tarifnega odbora in je pri tej priliki ravatelj Saveza srpskih zemljoradniških zadrug gosp. Voja Djordjević iznesel v imenu kmetijskih in zadrugarskih krogov zahtevo po znižanju tarif za kmetijske proizvode. Glede predlogov g. Voje Djordjevića pravi g. Mohorič med drugim naslednje:

Kot predstavnik zborniškega področja, ki je v agrarnem pogledu pasivno in s svojo kmetijsko produkcijo ne more kriti potreb svojega prebivalstva, bi se moral v celoti pridružiti zahtevam ravatelja g. Djordjevića glede znižanja prevoznih stroškov za agrarne proizvode, saj mora prebivalstvo dravske banovine za kritje svojega primanjkljaja kupovati velike količine živil v Vojvodini in je zaradi tega v znatni meri prizadejo zaradi visokih prevoznih stroškov. Navzlic temu pa ni mogoče njegovega predloga podpirati iz naslednjih razlogov:

Zahteva agrarnih krogov se moti vira z današnjimi nizkimi cenami kmetijskih proizvodov in s pasivnostjo kmetijske produkcije. Mi vsi vemo, da je ta padec cen nastopil zaradi agrarno - zaščitne politike države, ki so prej kupovale naše blago. Zaradi zmanjšanja možnosti izvoza pa je nastopil pritisk na notranja tržišča, ki je izrazil v splošnem padcu cen. Transportni stroški pri tem niso igrali značilne vloge. Če pa govorimo o situaciji našega kmeta, moramo upoštevati zlasti dva momenta. Naravni pogoji dela in produkcije so v naši državi v raznih krajih zelo različni. Medtem ko kmet v Vojvodini doseže na hektar n. pr. pridelek od 20 stotov, je na zapadu in v ostalih krajih države donos letine mnogo manjši, pogosto za polovico. Ta različna rodovitnost zemlje ustvarja že sama na sebi precejšnje neenakosti razmer v državi. Če nadalje pregledamo uradne podatke o stanju cen na glavnih tržiščih v naši državi, vidimo, da se razlikujejo tržne cene najvažnejših kmetijskih proizvodov med najnižjo in najvišjo ceno za 300%, eo pa tudi primeri, kjer se cena razlikuje za 600

do 1000%. Ni mogoče trditi, da je vzrok te različnosti tržnih cen današnja tarifa. Tu igrajo veliko ulogo drugi momenti, in prvi vrsti pomanjkljiva organizacija našega notranjega tržišča, ki edina bi mogla dovesti do nivelizacije cen kmetijskih proizvodov v korist kmeta - producenta. Če se primerjamo cene, po katerih je kmet prilepil prodajati svoje proizvode, s cenami, po katerih kupuje te proizvode konsument v glavnih konsumnih središčih, zlasti pa v pasivnih krajih, tedaj vidimo razliko, ki pada v oči zaradi svoje višine, od katere pa se da najmanjši odstotek odvaliti na transportne stroške. V interesu kodsimentov in producentov je, da se ta razlika čim bolj zmanjša. Znižanje železniške tarife po doseženih izkušnjah ne bi nič spremenilo na današnji situaciji, za železnice pa bi pomenilo nenadomestljivo izgubo.

V nadaljnjih izjavah pa poudarja g. Mohorič, da se docela strinja z Djordjevićem glede potrebe znižanja prevoznih tarif za agrarne proizvode v izvoznem prometu. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je lani znašal po mednarodni grupaciji blaga izvoz agrarnih proizvodov le 33% vsega izvoza, izvoz živine 15%, dočim je na izvoz sirovin in polfabrikatov odvadilo 45% izvoza in na končne izdelke 7%. Iz te strukture je razvidno, da je treba enako upoštevati agrarne proizvode, kakor tudi druge sirovine, ki jih izvažamo, zlasti cenene rudarske proizvode (brez bakrene rude) in les.

Kakor se zdi, je ožji tarifni redaktijski odbor pravilno upošteval obstoječe razmere in vse momente objektivno ocenil in razpredelil in je skušal doseči najpogostejšo razdelitev žrtve na posamezne gospodarske stanove, upoštevajoč, da je treba varovati naložo ravnotežja v gospodarski aktivnosti, ker ne more voditi k trajnemu uspehu politika, po kateri bi ena panoga gospodarstva dosegla oživiljenje na škodo vseh drugih.

Iz rekapitulacije dela tarifnega odbora je razvidno, da je v okviru stavljenega namere dosežen efekt, ki je sprejemljiv za vse gospodarske panoge, na drugi strani pa omenjeni izboljšanje situacije za železnico. Ožji odbor pa je tudi upošteval današnje težko stanje kmetielva ter je predlagal zmanjšanje prevoznih stroškov pri kmetijskih proizvodih za preko 20 milijonov Din.

Zahteve ljubljanskega trgovstva

Te dni se je vršila v Trgovskem domu širša seja Zdrženja trgovcev v Ljubljani. Sejo je vodil predsednik g. Gregor, ki je najprej čestital novimenoovanemu občinskemu svetniku g. Karlu Sossu ter ga prosil, naj bo tolažja želja in zahtev ljubljanskega trgovstva. Glede občinskih volitev na deželi je izrazil željo, da bi dobili trgovci povsod častno število zastopnikov, ki bi brali in interese trgovstva.

Podrobno je poročal o davčnem vprašanju, pri čemer se je razvila daljša debata, ki je ugotovila, da se je davčna praksa, zlasti v Ljubljani, v primeri s prejšnjimi leti hudo poslabšala. Pod vodstvom predsednika Gregorja se je zato nedavno ozasila pri finančnem direktorju dr. Valjaku deputacija ljubljanskega trgovstva, ki mu je predložila stvarno in utemeljeno spomenico glede obšutno povisane zgradarine in glede odmere pridobnine. Finančnemu direktorju je razložila težaven položaj trgovstva in je zlasti opozorila na novo odmero pridobnine, ki lo namerava finančna uprava znova zvišati. Takoj prihajajo trgovci v nevzdržen položaj. V debati je bilo poudarjeno, da je že impozantno letošnji občni zbor Zveze trgovskih združenj, ki se je vršil v Kamniku, gratal precejšnje davčne prakse in eo bili narodni poslanci in senatorji naprošeni, da glede na nevarne posledice te prakse napravijo korake, da se ugotovi uravnotežen zahtevam trgovstva. Ker doslej še ni videti uspeha, je potrebno, da trgovci solidarno nastopijo za svoje težnje in da ne odnehajo v svojih zahtevah.

Daljša debata se je razvila o poročilu predsednika Gregorja o obrestni meri naših denarnih zavodov s specialnim ugotovitvam na obrestno mero Narodne banke. Ugotovljeno je bilo, da denarni zavodi ne kažejo nobene dobre volje, da bi znižali obrestno mero tudi za kredite, kakor eo to storili za vlogo.

V nadaljnjem poteku se je odbor z zahtevanjem sprejel na znanje odlok banke uprave glede strogega postopanja proti nedovoljenemu poslovanju inozemskih in domačih trgovskih potnikov, ki krošnjarijo z raznim blagom pri privatnih strankah, kakor tudi poročilo predsednika o strogem postopanju mestnega načelstva proti vsem krošnjarjem.

Pri podrobni debati o raznih aktualnih vprašanjih je odbor razpravljajl o poslovanju konsumentov in zadug in o načinu prodaje premoga od strani Trboveljske premogokopne družbe. Uprava združenja mora ugovarjati postopanju TPD, ki prodaja posameznim družinam in korporacijam premog po nižnjim cenam, s čimer škoduje trgovini s kurivom in ji odvzame krog odjemalcev. Uprava združenja je zato sklenila, da bo storila vse potrebne korake v zaščito trgovcev s premogom. Sklenjeno je bilo tudi, da šolski odbor otvori v Trgovskem domu aranzirski tečaj.

Uvedba diskusijskih večerov.

Da se ostalemu članstvu, ki nima prilike prisostvovati raznim anketa in sejam, omogoči udeležba pri razpravah gospodarskega značaja, bo uprava prirejala diskusijske večere, na katerih bodo predavali gospodarski strokovnjaki. Prvo tako predavanje, oziroma diskusijski večer bo v torek 3. oktobra ob 8. zvečer v mali dvorani »Trgovskega doma«, na katerem bo imel uvodno besedo minister n. r. in generalni tajnik Zbornice za TOI gosp. Ivan Mohorič. Uprava združenja vabi vse zainteresirane, da se tega diskusijskega večera udeleže, da tudi osebnost vprašani in predlogi sodelujejo na diskusijskem večeru.

Končno je uprava razpravljala o bednostnem fondu in ugotovila, da kljub poročili časopisja, da dobe vsi brezposelni legitimacije, teh do danes še nimajo. Zato vidimo v Ljubljani razne ljudi, ki izkoriščajo vse stanove s svojim nadlegovanjem. Potrebno bo, da se te legitimacije že enkrat

Ustanovitev vsedravnne stanovske organizacije gostilničarjev

V zadnjem času se opaža v našem gospodarstvu zdravo gibanje, ki gre za tem, da se posamezne gospodarske stanovske organizacije preko združenj in pokrajinskih zvez v vsedravnne organizacije, ki naj predstavljajo ves dotični stan ter ščitijo njegove interese. Glede na težavne razmere, v katerih se nahaja gostilničarstvo, je razumljivo, da je vprašanje take organizacije razmeroma naglo dozorelo baš pri našem gostilničarstvu. V onih banovinah, kjer do uveljavljenja obrtnega zakona niso poznali obveznih obrtniških organizacij, so v kratkem času ustanovili že veliko število takih obveznih združenj, ki so se deloma tudi že združila v banovinske zveze. S tem pa je bil tudi ustvarjen prvi pogoj za ustanovitev vsedravnne gostilničarske organizacije.

Na poziv Beograjske gostilničarske zveze se je te dni vršila v Beogradu ustanovna skupščina Vsedravnne zveze gostilničarskih združenj. Skupščino, ki je trajala dva dni in se je vršila v hotelu »Bristol«, je vodil predsednik beograjskega združenja g. Mihailo Nikolić. Udeležilo pa se je zbor preko 60 delegatov gostilničarskih združenj in zvez iz vseh delov države. Navzoči so bili delegati iz dravske, savske, dunavske, vardarske, zetske, vrbaske, moravske in drinske banovine. Zboru je prisostvoval tudi šef oddelka za turizem pri trgovinskem ministrstvu g. Jaša Grašević in generalni direktor »Putnika« g. Slavko Sirišević, ki sta izrazila svoje zadovoljstvo, da se osnuje ta vsedravnna zveza.

Načrt pravil nove zveze je redigiral posebni odbor, nakar jih je skupščina odobrila. Za predsednika je bil izvoljen g. Mihailo Nikolić iz Beograda, za podpredsednika pa g. Teodor Kaufmann iz Zagreba. V upravo so bili izvoljeni predstavniki gostilničarstva iz vseh delov države, med drugim tudi g. Ciril Majcen iz Ljubljane. V nadzorstveni odbor pa je bil od predstavniki slovenskega gostilničarstva izvoljen g. Gijuro Valjak iz Maribora.

V razpravi, ki se je vršila po konstituiranju zveze, je bilo ponovno poudarjeno, da je gostilničarstvo in hotelirstvo posebnega stroka, v katero spadajo vse vrste gostilničarskih obratov, ločeno od trgovine, s katero nimajo nikake zveze. Zato je bila izražena zahteva, da se ta ločitev jasno izrazi tudi o priliki novelizacije zakona o obrtni, kjer naj bo izrecno določeno, da se morajo gostilničarji in hotelirji združevati v posebna gostilničarska združenja, ločeno od trgovskih združenj. Živahna razprava se je vršila o vprašanju spremembe zakona o trošarinah, o privatnem dohodu vina, o visokih davčnih bremenih itd. Daljša diskusija se je vršila tudi o vprašanju avtorskih honorarjev in taks za koncerte in o vprašanju oddajanja privatnih sob in hrane v obliki hišne obrti.

Hmelj

+ Zalec, 29. septembra. Zaradi židovskih praznikov 29. in 30. t. m. je prišlo današnje do redkih zaključkov za dobro blago pri nespremenjenih cenah od 65—70 Din. Za slabše blago pa so nudili nižje cene.

+ Zatec, 29. septembra. Vzdrževanje nakupovanje pri nespremenjenem razpoložanju in nespremenjenih cenah od 2000—2400 Kč za 50 kg.

Borze

29. septembra.

Položaj dolarja in funta je ostal v glavnem nespremenjen. Na ljubljanski borzi sta obe devizi le za malenkost popustili. Avstrijski šilingi eo bili v privatnem kliringu zaključeni po 8,80 (v Zagrebu po 8,625, v Beogradu po 8,60 in 8,55). V grških bonih je prišlo do prometa v Beogradu po 89,50. Na zagrebškem efektivnem tržišču eo je Vojna škoda danes trgovala nespremenjeno po 244, 244,50 in 246, za december pa po 247. Promet je bil še v Blairovem posojilu, in sicer v 7% po 29,25 in 29,50 ter v 8% 32,75. Končno so se trgovali še delnice Priv. agrarne banke po 224 in 228.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2367,68 — 2318,99, Berlin 1362,36 — 1373,16, Bruselj 797,46 do 801,40, Curih 1108,35 — 1113,85, London 178,08 — 179,68, Newyork 3741,61—3769,87, Pariz 223,88 — 225,—, Praga 169,67 do 170,53, Trst 300,68—303,08 (premija 28,5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,80.

Curih, Pariz 20,20, London 16,05, Newyork 337,50, Bruselj 17,975, Milan 27,16, Madrid 43,175, Amsterdam 208,20, Berlin 123,15, Dunaj 56,75, Stockholm 82,70, Oslo 80,60, København 71,65, Praga 15,31. Dunaj (Tečaj v priv. kliringu) Beograd 11,58, London 28,28, Milan 47,78, Newyork 594,04, Pariz 35,54, Praga 25,40, Curih 175,94, 100 S v zlatu 128 S napir.

Elektri

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 244 — 244,50, za november 245 den., za december 246 — 246,50, 7% investicijsko 51,50 — 54, 4% agrarne 27,50 den., 7% Blair 29,25 — 29,50, 8% Blair 32,25—32,75, 7% Drž. hipotekarna banka 43,50 — 45,50, 6% bezgluše 36,50 — 37,75; bančne vrednote: Priv. agrarna banka 226 — 226,50; industrijske vrednote: Sečarana Osijek 150 do 170.

Beograd. Vojna škoda 244,50, 244 zaklj., za december 247, 246,50 zaklj., 7% investicijsko 51 zaklj., 6% bezgluše 37,90, 37,50 zaklj., 8% Blair 34 bl., 7% Blair 30,25, 80 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 47 bl., Narodna banka 3650 bl., Priv. agrarna banka 226,50, 226 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12,98, Državne železnice 15,65, Trboveljska 11,45, Alpine - Montan, 9,10.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 29. septembra. Začetni tečaj: Pšenica: za september 87,375, za december 91, za maj 95; koruza: za december 50,50, za maj 57; ri: za december 70,50.

+ Ljubljanska borza (29. t. m.) Tendence za žito mirna. — Nudijo se (vse) za slovensko postajo, plačljivo v 30 dnevi: pšenica (po mleviski tarifi): nova baška, 79/80 kg 155 — 157,50; nova sremeska, 78/79 kg 147,50 — 150; koruza (po mleviski tar.): za sept. 112,50—115; moka: baška »0« iz nove pšenice 270 — 275; banatska 305—310. + Novosadska blagovna borza (29. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 33 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, okolica Sombor, gornjebanatska 100 — 102; srednjebanatska 101 — 103; gornjebanatska, potiska in ladja Tisa 104 — 106; sremeska in baška ladja Begej 98 — 100; baška ladja Dunav 99 — 101; južnobanatska 92 — 94. Oves: baški, sremeski, slavonski 52 — 54. — Ječmen: baški, sremeski, 64/65 kg 61 do 63. Koruza: baška 63 — 66; baška, okolica Sombor 64 — 66; slavonska 66 — 68; banatska 69 — 61; baška bela 77,50 — 80; baška ladja Sava ali Begej 66 do 67; ladja Tisa ali Dunav 67 do 68. — Moka: baška in banatska »0« in »0« 197,50 — 217,50; »2« 177,50 — 197,50; »5« 157,50 — 177,50; »6« 117,50 — 127,50; »7« 87,50 — 97,50; »8« 55 — 60; sremeska in slavonska »0« in »0« 187,50 — 202,50; »2« 167,50 — 182,50; »5« 147,50 — 162,50; »6« 112,50 — 122,50; »7« 82,50 — 92,50; »8« 52,50 — 55. Otrubi: baški, sremeski in banatski 41 — 44. Fižol: baški, sremeski beli 135 — 140.

Sokol

I. pokrajinski zlet Sokola kraljevine Jugoslavije. Skupna zaključna seja slavnostnega in zletnega odbora bo drevi točno ob pol 19. v magistratni dvorani.

Ljubljanski Sokol priredi danes ob zaključku jubilejnega leta družabni večer v kolodvorski restavraciji pri bratu Majcen. Na večer vabimo vsa ljubljanska in okoliška društva, predvsem vse one brate in sestre, ki so tako vestno in vztrajno sodelovali v raznih zletnih oddelkih. Posebna vabila se niso razpošiljala. Na družabnem večeru bo sodeloval iz posebne prijaznosti in naklonjenosti znani Završanov kvartet. Na veselo svidenje drevi pri bratu Majcen!

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Sobota, 30. V agoniji. C

OPERA.

Sobota, 30. Jim in Jill. Opereta. Izven

Znižane cene.

Nedelja, 1. oktobra: Manon. Izven. Znižane cene.

Ljubljanska drama. Križeva drama »V agoniji« se ponovi drevi za C. Delo je nastudiral dr. Gavella. Nastopajo: Mira Danilova, Nablocka, Kukevca, Sancin, Gregorin in Polokar. — »Sveta Ivanca« (Devica Orleanska) je imela izredno velik uspeh. Zato opozarjamo na repizo, ki bo v nedeljo 1. oktobra ob 20. V naslovni ulozi nastopi Mira Danilova, vsa ostala zasedba kakor pri premieri.

Ljubljanska opera. »Jim in Jill« je moderna, ameriška, sodobna opereta, v kateri eo vse glasbene točke zgrajene na jazz-ritemu. Po vsebini je opereta sorodna znani komediji »Roksi«. Glavna oseba Jim je prav za prav moderna Pepelčica v moški izdaji. Obe naslovni ulozi igra Peček in Smerkoljeva. Ostala zasedba je ista kakor v lanskii sezoni. Opereto dirigira kapelnik dr. Svata, režiser je Golovin, ki eo prav za prav glavni del operete. Današnja predstava bo izven abonmaja z znižanimi opernimi cenami. —

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Zažetek ob 20

Nedelja, 1. oktobra: Gospoda Glembajevi

Otvoritvena predstava.

Ponedeljek, 2. Zorlo.

Torek, 3. Roksi.

Premiera, B.

Bilo kuda kaka svuda!

S P O R T

Danes žensko lahkoatletsko prvenstvo Ljubljane

Ob 16. uri na telovadšču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju

Popoldne ob 16. nastopijo na letnem telovadšču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju naša dekleta za naslove prvakinj Ljubljane v raznih lahkoatletskih disciplinah. Oba ljubljanska kluba, Ilirija in Atena, sta prijavila za to tekmovalje najboljše atletinje. Na sporedu današnjega tekmovalja so naslednje discipline: teki na 80 m, 100 metrov, 1000 m, 80 m z zaprekami, 4 x 75 m, meti: krogle 4 kg z boljšo roko in obojerno, diska 1 kg z boljšo roko, ter skoki v višino in daljino z zaletom. Današnji rezultati v tekih 80 m, 1000 m in 4 x 75 m bodo veljali za državne rekorde, ker za te discipline doslej še nismo imeli oficijelnih rekordov.

Na startu bomo spet videli Kavčičevo,

Omanovo, Marto, Slaparjevo, Ivico in druge članice Ilirije, ter Bizjakovo, Bernikovo, Zagorjevo, Simončičevo itd., atletinje Atene. Kot zmagovalke v posameznih disciplinah se smatrajo: Kavčičeva v tekih 80 in 100 m; imela pa bo hud boj z Omanovo, Marto in skokih, kjer sploh nima nevarne konkurence, morda tudi v teku z zaprekami, Slaparjeva v teku 1000 m, Ivica v metu diska in Bernikova v metu krogle. Stafeta 4 x 75 m je sigurna zadeva Ilirije.

Imena prijavljenih atletinj jamčijo za dobro sportno prireditve; zato upamo, da jo bo posetilo občinstvo v čim večjem številu. Pričetek tekmovalja je točno ob 16. Občinstvo se naproša, da se ravna po navodilih rediteljev.

Pošta : tramvaj

Jutri ob 16. na Primorju

Jutri ob 16. se bodo na igrišču Primorja »udarili« poštni in tramvajski uslužbenci. Obe moštvi sta prvovrstni, ker razpolagata z dobrimi silami tujakšnjih klubov, pri katerih se udeležujejo. Čisti dobiček je namenjen trboveljskim in ljubljanskim mestnim revežem.

Vstopnina je zelo nizka: za dijake in vojake 3 Din, stojišča 5 Din in sedeži po 8 Din.

Posťarji! Ob 15.30 morajo biti na igrišču Primorje: Kastelic, Tlačar, Lenassi, Breznik, Dekleva, Januš, Tomšič, Golob, Kit, Zajc, Zmagovc, Koritzyk, Hribar, Umek, Mohorič, Mihelčič.

Službene objave LNP

(S seje p. o. dne 27. septembra 1933)

Navzoči g. g. Rybaf, Setina, Novak, Oman, Skuhala, Starec, Vrhovnik, Kosirnik, Brumen, Anko. Upravičeno odsoten g. Zupan.

Za nedeljo 1. oktobra se določijo prv. tekme: v Cakovcu na igrišču Cakovčevega ob 15.30 ČSK : Hermes, službujoči odbornik g. Klemen; ČSK naj postavi 10 starejših rediteljev. V Celju na igrišču Celja ob 15.30: druga kvalifikacijska tekma Celje : Elan, službujoči odbornik g. Svetek. Prvenstvena tekma Atletiki : Olimp, določena na 1. oktobra ob 13.30 na igrišču Atletikov se le vrši v primeru, ako se kluba sporazumeta na igranje dopoldne, sicer se preloži na poznejši termin. V Ljubljani na igrišču Primorja ob 10. Grafika : Jadran, službujoči odbornik g. Vrhovnik; vsak klub naj postavi po tri reditelje; na igrišču Ilirije ob 10. Ilirija : Korotan, službujoči odbornik g. Kurek, vsak klub naj postavi po tri reditelje; na igrišču Hermes ob 10. Zalog : Sloga, službujoči odbornik g. Kosirnik, vsak klub naj postavi tri reditelje; popoldne ob 16. Slovan : Reka, službujoči odbornik g. Oman, vsak klub naj postavi po tri reditelje. V Domžalah, igrišče Diska, ob 15. Disk : Mars, službujoči odbornik g. Bizjak, Disk naj postavi 10 rediteljev. Preložitjo se prvenstvene tekme, določene za 1. oktobra: Rapid : Maribor v Mariboru, Celje (Elan) : Zeleničar v Celju (Novem mestu), šofstani: Laško v Celju, Sloga : Sava v Sevnici in KSK : Elan v Krškem na poznejši termin.

Vzame se na znanje dopis Javornika št. 60 od 26. t. m., s katerim javlja, da odstopa od obeh prv. tekem proti Bratstvu (1. oktobra na Jesenicah in 15. oktobra na Raketu); tekmi se verificirata 3:0 p. f. za Bratstvo. Glede revanše tekme proti Korotanu (Kranj) pa se Javornik opozarja, da jo mora igrati, ali pa povrniti Korotanu stroške v smislu propozicij za igranje prv. tekem. Odobri se druga poskusna tekma Enakost : Jadran 1. X. ob 15.30 na Jesenicah. Vzame se na znanje zapisnik MO Trbovlje od 25. t. m. in se odobrijo prvenstvene tekme določene za 1. X.: v Hrastniku ob 15.30 Hrastnik : Delavec (dovoli se predtekma rezerv), službujoči odbornik g. Dolanc; v Zagorju, igrišče Sloge, ob 15.30 Sloga : Zagorje (dovoli se predtekma rezerv), službujoči odbornik g. Marn; v Trbovljah, igrišče Amaterja ob 10. Dobrna : Trbovlje (dovoli se predtekma rezerv), službujoči odbornik g. Božič; ne dovoli se prv. tekma Litija : Svoboda 2. X. v Litiji. Odobri se prijateljski tekmi Amater : Primorje 30. t. m. v Trbovljah in Korotan : Hermes 1. X. v Kranju.

(Seja p. o. 20. IX.)

Iz seznama verificiranih igralcev se črta: Baumel Herbert, Hudelist Vinko, Krastnik Virgil, Filipič Mato, Medvešek Milan, Lunder Dušan, Cestnik Ludvik, Hribar Alojzij, Humski Jože, Ogrižek Gustav, vsi Trbovlje, Simčič Rafael, Klembas Ferdo, oba Hermes, Podunšek Franc, SK Rudar, Hrastnik, dr. Buljevič Zvonko, Kerzan Heribert, Saje Marjan vsi Primorje, Sattler Franc, Dobrajc Albin, Omerza Anton, Šaleker Franc, Gradšer Gustav, Kranjc Martin, Nikolić Rajko, vsi Atletiki SK, Mahovec Alojzij, Ovin V., em, Zupančič Ladislav, Poeschel Hugo, Rihtar Miroslav, Vidmar Miro, Betteto Evgen ml., Derganc Kazimir, Domicelj Bogdan, Černe Boris, Mavec Leopold, Mravljec Božidar, Ladiha Karel, Istenič Rado, Zupančič Danijel, Kreč Miroslav, Krašovec Ivan, Franečič Anton, Ložar Miroslav, Kavčič Josip, Thuma Emanuel, Pavlič Josip, Softič Tufo, Marovič Branko, Burger Stane, Mlakar Milan, Lombar Milan, Zadel Samo, Jenko Boris, Podbevšek Franc, Pogacnik Miro, vsi Ilirija.

Opozarjajo se vsi klubi, ki imajo prijavo in izvedbo prvenstvene tekme, da isto pravčasno javijo LNP ob enem čas in kraj (igrišče) igranja.

Klubi, ki pošiljajo denar po poštni nakaznici, naj vedno sporoče na drugi strani, vkatero svrhu ga pošiljajo. Tajnik II. (Seja u. o. dne 27. IX. 1933.) Navzoči: dr. Bradac, prof. Jelenčeva, Svetličeva, Sturz, Jenko, Kušar, Karba, Baltesar.

Odsotni: Dekleva, Bergant, dr. Adlešičeva, Jurman, Juncčeva vsi upravičeno. ČSK se poziva ponovno, da takoj odgovori na zadnje dopise, ki so jih za poravo vse svoje denarne obveznosti. Za nedeljo 1. X. so določene tele prven. tekme: Gorenjec : Atena na Jesenicah ob 11. in Korotan : Ilirija v Kranju ob 9.30. Citata se za s pravico nastopa 5. X. Zajec Slavica in Perdan Silva. Delegirajo se tile sodniki za prven-

stvene tekme 1. X.: Volčini za tekmo Gorenjec : Atena, Jurman za tekmo Korotan : Ilirija. Verificira se prven. tekma Ptuj : Celje s 6:0 za Celje. Lahkoatletsko prvenstvo poedinak za Ljubljano se preloži od 1. X. na 30. X. Tekmovalje se vrši na letnem telovadšču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Pričetek tekmovalja točno ob 16. Odborniško službo pri mitingu vršita člana predsedstva prof. Jelenčeva in dr. Bradac. Termin za medmestni miting Ljubljana : Zagreb se določa na 8. X.

Jesensko prvenstvo II. a razreda. Jutri se začne prvenstvo II. a razreda v Ljubljani. Kot prva stopita v borbo za točke Grafika in Jadran. Tekma se odigra v nedeljo ob 10. dopoldne na igrišču Primorja in bo zaradi precejšnje enakosti obeh moštev prav zanimiva. Tekma bo ob vsakem vremenu in jo občinstvo priporočamo, vstopnina je neznatna. — Dalje se bosta srečala jutri ob 16. na igrišču Hermes v šiški Slovan : Reka. V kakšni kondiciji se nahajata oba kluba, bo pokazala tekma. Reka je bolj kombinatno, Slovan pa bolj borbeno moštvo. Vsekakor bo tekma lepa in zanimiva.

Iz življenja in sveta

Energija Alkohol kot kurivo iz rastlin

Tropski pragozdi namestu premogovnikov

Izračunali so, da proizvajajo vsi stroji, ki so na razpolago Zedinjenim državam, toliko energije, da odpade na vsakega delavca po 30 k. s. Če pomislimo, da je treba za delo 1 k. s. deset ljudi, tedaj si lahko izračunamo, da je ameriški delavec na razpolago 300kratna človeška moč. Kakor da bi delalo za vsakega delavca po 300 sužnjev. Ameriški stroji opravijo delo, ki bi ga zmogla šele ogromna množica 10 milijard sužnjev!

To je svetla stran medalje o človeških strojih. Ta medalja pa ima še drugo, dosti temnejšo stran, in sicer to, da izvirajo energije, po katerih delujejo naši stroji, v petih četrtinah iz premoga in kamenega olja. Zaloge tega dvojnega po postaja od leta do leta manjša, dočim potreba po energijah stalno narašča. Če eno pokolenje bo moč izprati vse svetovne zaloge nafte, v kakšnih starih pokolenjih ostanemo brez premoga. Kaj potem?

Tehnika si obeta pomoči od novih virov energije, pred vsem od vode, vetra in sonca. Vodne sile se rentirajo šele pri visokih napetostih, ki omogočajo odvajanje električne energije na velike razdalje. Pri 100 tisoč voltih računamo lahko z akcijskim radijem do 500 km, čež to daljavo se vod s to napetostjo ne izplača več. Zato skušajo napetost zvišati in ni izključeno, da bomo že v nekaj letih doživeli napetosti 1 milijona voltov, pri kateri se dovajana sila izkorišča še na daljavo 2500 km. Kako bo z izkoriščanjem sil, ki tičijo v nihami plime in oseke, danes ne moremo še

povedati. Mogoče je, da se bodo dale znatne energije doseči z uporabo temperaturnih razlik med površino in globino toplih morij po Claudovem sistemu. Več upanja dajejo zračne sile. V višini 1 km nad morskimi gladinami vejejo stalni vetrovi, ki bi s pomočjo velikih »smlinov na veter« dajali velike energije. Danes obratujejo z uspehom že vetrna kolesa s premerom 30 m, premer 100 m pa bi dalj seveda še znatnejše delovne energije. Kar se tiče spreminjanja sončnih žarkov v električno energijo, stroji po starejših sistemih s koncentrirajočimi zrcali ne bodo dosti zalegli, veliko več obetajo poskusi dr. Langeja. Ta je izumil zelo uporabno stanico, ki spreminja svetlobo direktno v elektriko. Toda ti poskusi so šele v začetnem stadiju in ni treba posebnega preroškega daru za trditev, da nam ta, kakor vsi navedeni novi viri energije, še dolgo ne bo mogel nadomestiti premoga in nafte. Prej bo teh dveh popolnoma zmanjkalo. Kaj pa med tem časom?

Sloviti angleški biolog prof. Julian Huxley je pravkar nastopil s predlogom, ki bi utegnil človeštvo v bližnji bodočnosti odrešiti skrbi glede energijskih virov. Iz živih rastlin se da poci priedelovati alkohol, ki je kot kurivo izvrsten. Če pomislimo na vso bogatost rastlinstva v tropskih, a tudi drugih delih zemlje, tedaj mu moramo dati skoraj prav, da predstavlja rastline malodane neizčrpno zalogo energije. Prof. Huxley je trdno prepričan, da bodo posebno tropski pragozdi že v bližnjem času prevzeli ulogo premogovnikov.

Kulturne novosti iz sodobne Nemčije

Draga »Usoda nemškega naroda«

Iz Lipskega poročajo, da so začeli v Nemčiji potniki in trgovci silno izkoriščati konjunkturo režima. Po mestih in deželi frkajo ponujajo knjig, ki prodajajo publikacijo »Usoda nemškega naroda« po 27 mark, čeprav je knjigotroška cena knjige samo 2,25 mark. Neko drugo delo o nacionalnem karakterju Nemčije se prodaja celo po še bolj odušurjeni ceni 49 mark, in kdor kupi prvo knjigo, mora naročiti tudi drugo. Kakor vsak luksuz, tako je tudi luksuz nacionalne Nemčije doma dražji, kakor ga cenijo izven njenih mej.

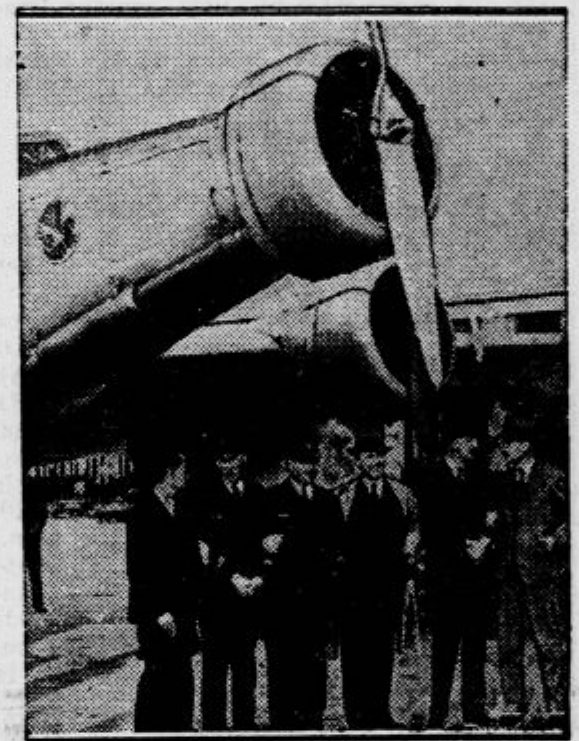
Namesto spoštovanja... Hitler

Sindikus nemških trgovcev dr. Manns je te dni govoril na zborovanju trgovskega združenja v Osnabrücku. Izjavil je, da se za nemškega trgovca nikakor ne spodobi, napisati na koncu pisma »z odličnim spoštovanjem«. Ta navada se mora v bodoče odpraviti in namestu »z odličnim spoštovanjem« naj se vsako pismo zaključi z besedami »Zivel Hitler!«.

Tudi Ullstein vstosmerjen

Iz zanesljivega vira poročajo, da je končno prešlo tudi založništvo Ullstein v tabor nemškega vladajočega režima. Heinz Ullstein, eden izmed solastnikov podjetja, je prodal svoj delež neki tajni finančni skupini. Od nekdanjega Ullsteinovega založništva je zdaj ostalo le še ime na papirju.

Pariz-London v 67 minutah

Letalo tipa Devotina. Suiza je te dni doseglo hitrostni rekord na progi Pariz-London. Absolviralo je polet v 1 uri 7 minut.

Neporavnan svatbeni račun

Kavkaški princ Aleksej Mdivani se je nedavno oženil z Barbaro Hutton, najimovitejšo dedično v Zedinjenih državah. Poroka je bila dogodek za pariški svet. Svatba je imela res knežji sijaj in po poroki sta odšla zakonca na medene tedne v Biarritz.

Čudno pa se zdi, da princ, ki ima na kupe denarja, doslej še ni poravnal stroškov za poročno ceremonijo v ruski cerkvi. Svečeniki, ki so izvršili obred, niso dobili niti prebite pare, a tudi cerkev, kateri je bila obljubljena znatna vsota, ni bila deležna doslej belica. Zato so se ruski cerkveni dostojanstveniki zdaj pismeno obrnili na princa in njegovo ženo ter ju opomnili, da sta... pozabila plačati nekaj tisoč frankov tistim, ki so jima pripravili cerkveno pot v zakonski jarem.

Kava za ladje

Reuter poroča iz Tokija, da je brazilska vlada naročila v japonskih ladjedelnicah 30 vojnih ladij, katere bo vsaj do polovice plačala z dobavami kave.

Okostnjak na verigi

Neobičajna tragedija ljubezni

Varšavska kriminalna policija raziskuje mračno in strašno ljubezensko dramo, ki se je odigrala že pred dvajsetimi leti. Tragediji so prišli na sled po zaslugi nekega zidarja, ki je po naročilu poljskega zunanjega ministrstva popravil defekt v kurilnici za centralno kurjavo.

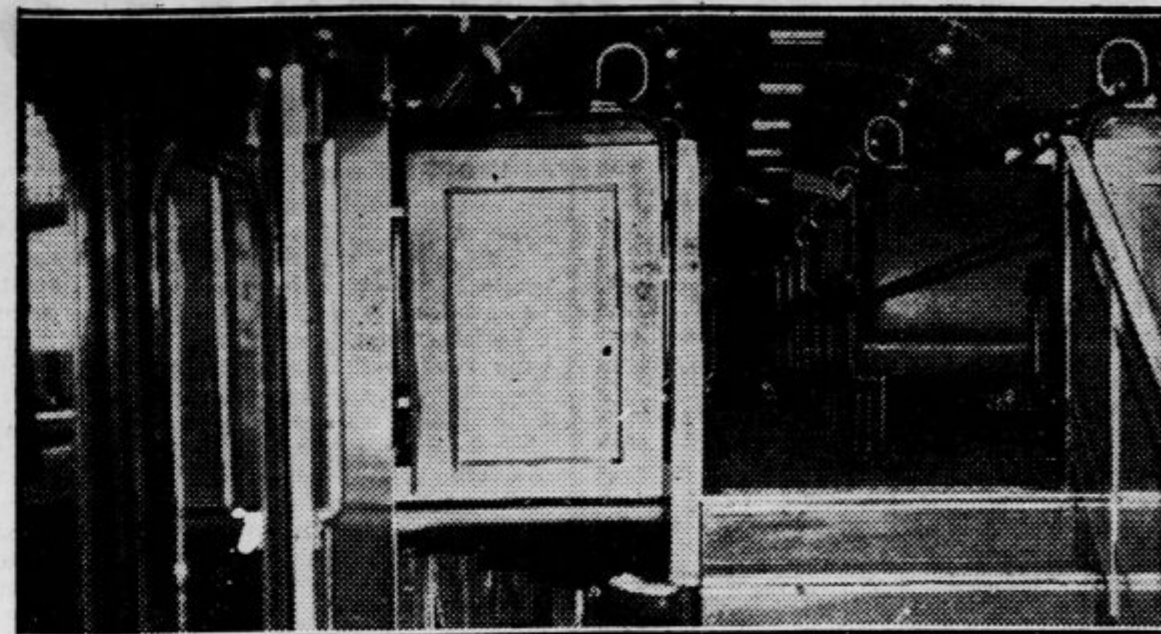
Zidar je čisto slučajno odkril vdolbino v zidu, ki je bila zaridana, v njej pa je slonel okostnjak na verigi. Sporočil je to policiji, ki je takoj uvedla preiskavo po svojih detektivih.

Poljsko ministrstvo za zunanje zadeve je nastanjeno v takozvani Bruhlovi palači in tam so tudi odkrili strašno najdbo. Ko je namreč bila Poljska sestavni del carske

Francoski šampanjec iz ameriškega grozdja

Mr. Renault v New Yorku izdeluje iz ameriškega grozdja šampanjec po francoskem receptu in si s tem prihrani stroške prevoza pristnega francoskega šampanjca v Ameriko. V njegovi kleti leži 5 milijonov steklenic kipeče zlahtnine.

Železniški voz z nadstropjem

Francoske državne železnice so uvedle v pariškem predmestnem prometu vozove najmodernejše konstrukcije z nadstropjem.

Rdeče plemstvo v Rusiji

Revolucijski običaji sovjetske aristokracije

Sodelavka pariškega radikalnega lista »Oeuvre Gèneviève Tabuy, ki je bila dalj časa v Moskvi, opisuje v nekem članku čudne metode, ki jih ima sovjetska aristokracija, ljudski komisarji in uradniki zunanjega ministrstva.

V Moskvi se je zadnja leta udomačil običaj, da prireajo na čast prominentnim zunanjim gostom.

gostije in čajanke.

Te stvari se dogajajo navadno v razkošni palači bivšega ruskega veleindustrija Rjabušinskega, ki živi kot emigrant v Parizu. Palačo so sovjeti z vsemi njenimi dragocenostmi zaplenili in jo spremenili v bivališče odličnih gostov. Amanulah in Herriot sta n. pr. bivala tam, pozneje so tam nastanili franc. letalskega ministra Cotta.

Na gostije, čajanke, ples in sprejeme v palači Rjabušinskega povabi sovjetska vlada običajno tudi poslanke drugih držav z njihovimi damami. Avto za avtom podprava tedaj v tiho Spiridonovo cesto in se ustavi pred vhodom, kjer odpirajo

z zlatom našiti vratarji vrata vozil in spremljajo goste v sprednji prostor. Tu je garderoba in služabniki v belih krojih odjemljejo damam kožuhe. Iz dvorane zvenijo melodije najnovejših tangov, ki jih igra najboljši moskovski jazz. Vstopiš v razkošno dvorano in nad luksuzom, ki se ti tam pokaže, pozabiš, da si gost proletarske vlade.

Čeprav smoking in frak nista obligatorna, vendar vidiš mnogo obiskovalcev v vojaških uniformah in v oblekah, ki spominjajo nanje. Dame se odključajo z izbrano eleganco, ne samo ženske tujih diplomatov, temveč tudi

ženske ljudskih komisarjev in višjih uradnikov

se nosijo po zadnji pariški modi v svilu, tafetu, muslinu. Dragulje, zlato, srebro opaziš na vsak korak. Najboljše moskovske šivilje delajo za sovjetske aristokratke in si dajejo dobro plačevati. Blaga pa visokim gospe in gospičnam ni treba z muko iskati po vsej deželi, kakor se dogaja to za najobčajnejše blago navadnim proletarcom. Sovjetska elita ga dobiva naravnost iz Pariza.

Pri plesih se udeležujejo s strastjo gosposde, kakor Litvinov, Karahan, Vorosilov, generalisimus Tuhačevski. Plešejo same moderne plesje; šele po souperu, ko so vino in žganje malo dvignili razpoloženje, zapleše ta ali oni komisar narodni ples.

Souper se vrši v sosednem salonu, ob luksuzno pogrnjenih mizah, na katerih opaziš

najdražja vina in žganja,

najbolj redke zakuske. Cele gore kaviarja so na njih. Strežaji v belih oblačilih servirajo brez glasu in poseben maitre d'hotel vodi ves souper. Sploh se vrše gostije zelo odlično, v najboljšem razpoloženju, ob najfinjših cigaretah in najnovejših anekdotah in zgodbah. Človeku se zdi, da je prestavljen v čase nekdanje carske Rusije ali kamor koli v fino družbo v Evropi. Ko ostavijo gostje proti štirim jutraj palačo Rjabušinskega, ostane sovjetska aristokracija po navadi sama med seboj in potem sledijo

često tudi prave orgije,

kakor ni bilo nič drugače v carski Rusiji. Ali je treba zraven še pristaviti, da vidi ta aristokracija v poznem jutru, ko se vrača domov, po cestah bedne postavke, ki se gnetejo v dolge vrste, da dobe kosček kruha ali nekoliko dekagramov mesa?

Mlada teniška prvakinja

Mala Kitajka gđ. Geni Hoa Hing po zmagi nad angleško prvakinja gđ. Muriel Treehorne

Konec Zuiderskega morja

V nedeljo so v prisotnosti članov holandske vlade otvorili zaključni zasip Zuiderskega morja, ki meri 30 km v dolžino. Zuidersko morje je s tem činom nehalo bivati. S tehničnega vidika je ta del razdeljen v dve ozemlji. Severozapadni del je popolnoma dovršen, severovzhodni del pa še čaka na osušitev, čeprav je parlament že izglasoval potrebne kredite. Holandska je z dosedanjim osušitvijo Zuiderskega morja pridobila 215.000 ha plodne zemlje in bo na njem lahko naselila 200.000 ljudi.

Plavajoči spomenik

Curiska mestna občina, ki je po nedavnih volitvah zopet v rokah socialistične stranke, ki beleži celo porast glasov in en mandat več kakor doslej, je postavila nekemu dijaku, ki je rešil dekle iz voda Curiskega jezera, osigunalen spomenik. Najprej je ponujala rešitelju nagrado v denarju. Dijak pa je to odklonil, nakar so mestni očetje sklenili na mestu, kjer je rešitelj potegnil dekle iz vode, zabiti kol in k njemu pripeti plavajočega laboda, ki ima na levi nogi srebrno ploščico in na njej vgravirano rešiteljevo ime.

Zadnja želja

Iz Budimpešte poročajo, da je umrl pred nekaj dnevi ravnatelj rimuransko-salgotarjanske železarne Andrej Palmaj. Zapustil je oporoko, v kateri je določil, da se mora družba, s katero se je sestajal vsak torkov večer, na sedmino po njegovi smrti pogostiti in se napiti šampanjca. V to svrhu je zapustil posebno volilo v znesku 500 pengöv. Prijatelji so kajpada izpolnili pokojnikovo poslednjo željo in so si privoščili jedi in pijačo več kakor se spodobi v teh slabih gospodarskih časih.

Glaser močno obremenjen

Proti pustolovcu Glaserju iz Avstrije, ki je osušen umora Ottilije Vranske, se naglo množijo indicije, da je on storilec tega zločina. Čeprav trdi mož, da je noč od 31. avgusta na 1. september prespal v čakalnici brnske postaje, za kar je dal vratarja 5 kron, ni mogoče nikjer najti »vratarja«, ki bi bil prejel to nagrado od njega.

Glaser nadalje pravi, da je po prespani noči odpotoval naprej proti Jihlavi ob 5. uri jutraj. Ne more pa navesti nobene priče, ki bi ga bila videla v Jihlavi. Pravi samo, da je hodil po mestu, se seznanil z neko žensko, ki je šla z njim na sprehod v gozd, kjer je zavrgel spodnje hlače. Pozneje pa je prekalil to navedbo ter dejal, da poleti vobče ne nosi spodnjih hlač. Spodnje hlače so važne zaradi tega, ker so našli dele trupla razsekane Vranske zavite v kose raztrganih moških spodnjih hlač.

Zelo sumljivo je tudi to, da se je Glaser, ki se sicer nikjer ni prijavil, v Jihlavi javil pod zlaganim imenom Fritz Bergmann. Policija sumi, da je to storil zaradi tega, da bi lažje navedel alibi za umor. Kriminalni organi so prepričani, da je Glaser storilec zločina ali z njim vsaj zelo tesno v zvezi.

ANEKDOTA

Max Halbe, znani nemški pisatelj, je ob priliki neke svoje premiere pripotoval in Monakova v Berlin in tu je našel toliko prijateljev, ki so ga tako vabili v goste, da se nikakor ni mogel vrniti na nameravani dan. Končno, ko se je le odločil, da pojde, iz tega spet ni bilo nič, ker so mu ukradli skromne pred vrati njegove hotelske sobe. Njegov prijatelj Schlenker je stvar sporočil njegovi ženi z naslednjo brzojavko:

»Max ne more domov zaradi ukradenih škornjev.«

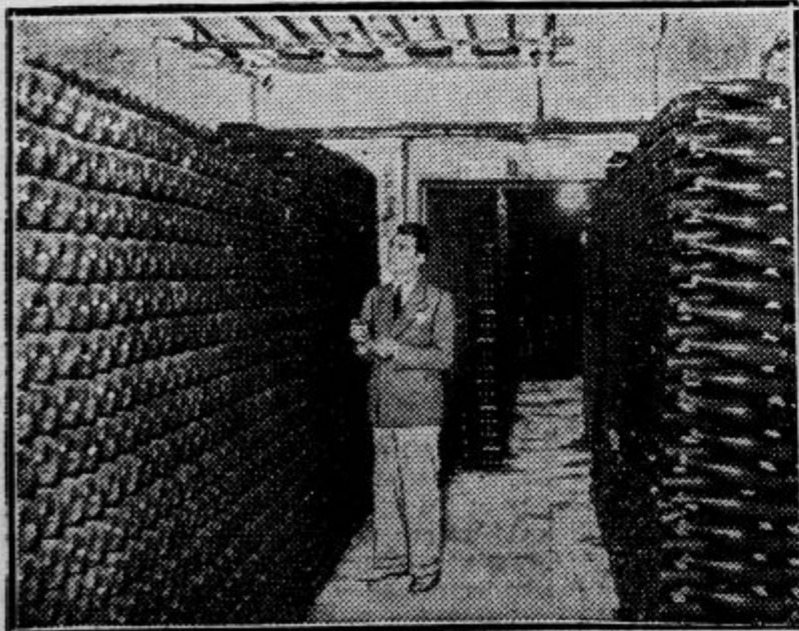
Pesnikova žena je odgovorila z brzojavko:

»Ne morem verjeti. Vzemite najbližjega berlinskega zagovornika. Pričajte vsi pred sodniki, da je storil v pijanosti. Ne smeje ga obsoditi.«

VSAK DAN ENA

»Čigava pa je ta voda, prijatelj?«
»Občinska, gospod.«
»Če bi vjel kakšno ribo, ali bi bil do prestopak?«
»Ne, bil bi čudež.«

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

— Nameštensko zborovanje. Drevi ob 20. bo v gostinskih prostorih pri »Peterku« ustanovni občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameštencev za kranjski srez. Na dnevnem redu je tudi predavanje tajnika Zveze društev privatnih nameštencev dr. Köstla o pokojninskem zavarovanju in obrtnem pravu.

OBRTNA RAZSTAVA

ZDRUŽENIH OBRTNIKOV
KRANJA IN OKOLICE

od 1. do 9. oktobra

V MAJDIČEVEM MLINU
V KRANJU

Iz Kamnika

ka— Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo v nedeljo od 8.—10. dopoldne. Solnina in vpisnina znaša 70 Din. Pouk bo ob ponedeljkih in sredo od 14. do 18.

ka— Naše agilne kolašice so nam pravile za nedeljo veliko tombolo, za katero so zbrale nenavadno veliko lepih dobrot. Tablice so že v prodaji, čisti dobiček pa bo šel za božično obdarovanje siromakov.

ka— Iz delovanja JNS. V nedeljo je imela krajevna organizacija JNS občni zbor v gasilski dvorani, ki je bila popolnoma zasedena. Govoril je senator g. dr. Ravnihar iz Ljubljane o pomenu občinskih volitev, za njim pa sta govorila še poslanec g. Cerar in predsednik krajevne organizacije JNS g. vet. svetnik Rauter. Za predsednika je bil pri volitvah ponovno izvoljen g. Rauter. Pri določitvi kandidatne liste JNS za občinske volitve je bil izvoljen za nosilca župan g. Kratnar, ki se je zahvalil za zaupanje in tudi sprejel kandidaturu. Sestavljena je bila tudi lista odbornikov, na kateri so zastopniki iz vseh delov občine in iz vseh slojev prebivalstva.

ka— Zanimiva ugotovitev. Zadnja velika poplava, ki je napravila tudi v kamniškem srezu veliko škodo, je obnovila spomin na podobno poplavo, ki je bila v Kamniku točno pred 40 leti. Zanimivo je pri tem tudi dejstvo, da se točno ujema tudi dan obeh poplav, namreč 23. septembra. Takrat je posebno zdijala Nevljica, ki je v Kamniku odnesla mlin in leseni most med mestom in Podgoro. Na njegovem mestu so potem zgradili sedanji železni most. Bistrica pa je napravila največjo škodo pred 58 leti. Takrat sta zgubila življenje dva moža, ki sta lovila hlode ob bregu.

Iz Novega mesta

n— Vpisovanje v Obrtno nadaljevalno šolo bo v nedeljo 1. oktobra od 9. do 12. v upraviteljevi pisarni. Začetniki morajo prinesiti s seboj učne pogodbe. Redni pouk se prične v ponedeljek 2. oktobra. Pouk na tej šoli morajo posejati vajenci in vajenke iz Novega mesta, Kandije, Zabje vasi, Smihela, Broda, Irče vasi, Drske, Gotne vasi, Regrče vasi, Bršljina, Cegelnice in Ločne.

n— Vstopnice za Preporodovo igro Cankarjevega »Jakoba Rudo«, ki se bo igrala v okviru IX. kongresa župe SJSU 30. t. m. ob 20. v dvorani Sokolskega doma, so od 3. do 12. Din. dijaško stojišče pa po 2 Din. Režiser igre je član ljubljanske drame g. Milan Skrbinek. Posetite to srednješolsko prireditev v čim večjem številu!

n— Članom Slovenske Matice v Novem mestu. Prišle so knjige Slovenske Matice. Članom so na razpolago pri poverjeniku profesorju g. Jarcu v gimnaziji dopoldne in popoldne od 15.—17.

Iz Ptuja

j— Volilno gibanje v ptujskem srezu je zelo živahno. Vrše se sestanki, sestavljajo se kandidatne liste in zbirajo se podpisni predlagatelji. Bili so že skoro v vseh občinah sestanki, ki sta se jih udeleževala tudi narodni poslanec g. Lovro Petovar in predsednik sreske organizacije g. dr. Senčar ali pa tajnik g. dr. Fermevc. Volilni sestanki na Bregu pri Ptuj, v Juršinih, v Trnovski vasi, pri Sv. Andražu v Slovenskih gorah, pri Sv. Urbanu, v Rogoznici pri Ptuj, v Dornavi, v Gorišnici, pri Sv. Marku, v Zavrču, pri Sv. Barbari v Halozah, v Leskovcu, na Pobrežju, v

Majšperku in pri Sv. Janžu na Dravskem polju so bili dobro obiskani in so se jih udeleževali pristaši vseh bivših političnih strank. Kakor je bilo opažati, so ljudje v ogromni večini za slogo in za kompromisne liste. Tako bo v mnogih občinah vložen samo po ena lista. V nekaterih občinah pa so se pojavile tudi stare metode in prenapetosti sestavljajo posebne liste. Ti ljudje nikakor ne morejo razumeti, da je ljudska volja brezdvomna ta, da se bo v novih občinah, ki smo jih imeli doslej 111, z združitvijo pa jih imamo samo 28, urenilo dobro in zdravo gospodarstvo brez vsakih političnih razprtij, ki so le v škodo narodnemu gospodarstvu. Hujša bi morali predvsem vedeti, da je sloga v posameznih občinah, zlasti ob naši severni meji, neobhodno potrebna!

j— Kino bo predvajal v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. film »Plaćana ljubezen«. Dodatek Foxov tednik in film ZKD.

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče odprilo v nedeljo 1. oktobra ob 20. gledališko sezono, ki obeta biti zelo pestra. Gledališki odsek je pripravil že več lepih iger, ki so povsod najbolj uspele. Za otvoritev se bo igrala veseloigra »Turške kumare ali harem gospoda Vrbka«, ki jo je prevedel iz nemščine ljubljanski gledališki igralec g. Cesar. Igra je bila igrana lansko leto na Dunaju z velikim uspehom. Priprani smo, da bo ugajala tudi našemu občinstvu, saj je polna prizorov, ko bo smeha do solz. Tudi dejanja se tako komično prepletajo kakor pri malokateri veseloigri. Pridite in zadovoljni boste!

Pravilno barvanje las

Za barvanje las morate uporabiti zanesljivo sredstvo, ki omogoča enostavno uporabo. — Stalnost barve mora biti ravno tako sigurna kakor naglo delovanje. — Oro-barva za lase je dovršeno sredstvo, ker odgovarja vsem zahtevam a obenem neguje lase in ne učinkuje škodljivo. — Dobiva se v prekrasnih nijansah, garnitura Din 30.—.

VODA IZ KOPRIV

je staro domače sredstvo za negovanje las. Ze po prvi uporabi temeljito odpravi prhljaj in preprečuje izpadanje. Ker krepi tudi teme, postanejo lasje zdravi in bujni. — Steklenica Din 30.

ZAHTEVAJTE POVSOD.

Glavna prodaja: Nobilior parfumerija, Zagreb, Hlica 34 — Jelačičev trg 15.

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere izdihnil svojo blago dušo gospod

ALOJZ MIKL

veleposestnik pri Veliki Nedelji

Pogreb bo v nedeljo, dne 1. oktobra, ob 14. uri od hiše žalosti, pri Veliki Nedelji, na domače pokopališče. Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Velika Nedelja, dne 29. septembra 1933.

10408

Žalujoča rodbina Mikl.

Sokol v Št. Jerneju na Dolenjskem javlja tužno vest, da je preminul njegov zvesti član in dobitnik, brat

VALE MAKS

trgovec, posestnik itd.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 1. oktobra 1933, ob 15. uri na tukajšnjem farnem pokopališču.

Št. Jernej na Dolenjskem, dne 29. septembra 1933.

Energin

krepi kri, živce in apetit!

Odraslim in otrokom!

Za popolno okrepitev otrok 3 velike steklenice, za odrasle 3 do 4 steklenice. — V apotekah pol litra Din 35.—. Po pošti razpošilja laboratorij »Algas«, Sušak. — 3 steklenice Din 110.—, 6 steklenic Din 220.— in eno zastoj, 12 steklenic Din 440.— in dve zastoji. — Odobreno od min. enotajne politike in nar. zdravstva 8. Br. 4787 28.III. 1932

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim malim oglasnikom maso kupnomočnih čitateljev.

Uspeh za uspehom

zanje, kdor se ob vsaki priliki poslužuje »Jutrovega« malega oglašnika.

„TITUS-PERLEN“

je priznan neškodljiv kombinacijski preparat, ki vsebuje vse možnosti zvišanja potence z medikamentoznim zdravljenjem. Ta preparat je rezultat nekaj desetletij trajajočih raziskovanj znanega učenjaka na polju seksualne znanosti, zdravstvenega svetnika dr. Magnusa Hirschfelda. »TITUS-PERLEN« se izdeluje pod stalnim kliničnim nadzorstvom berlinskega inštituta za seksualno znanost. Seznanite se s funkcijami človeških organov s pomočjo mnogoštevilnih slik v petih barvah, ki so znanstveno raztolmačene in se dobe pri nas zastoj.

Zastopnik: mag. farm. Drag. Kajzer, tt.

Cosmochemia, Zagreb 105

Smilčičkova ulica 23

»TITUS-PERLEN« v originalnih omotih:

po 100 komadov za moške Din 180.—

po 100 komadov za ženske Din 200.—

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH

Oglaš. odobreno od min. soc. pol. in nar. zdr. 8. Br. 4787 28.III. 1933

Načelstvo kmetijske hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju na Dolenjskem naznanja tužno vest, da je po težki nesreči umrl njen zaslužni član, tajnik in blagajnik gospod

VALE MAKS

trgovec, posestnik itd.

Pogreb prerano umrlega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 1. oktobra 1933, ob 15. uri na tukajšnjem farnem pokopališču. Nepozabnemu pokojniku bodi ohranjen svetel in trajen spomin!

Št. Jernej na Dolenjskem, dne 29. septembra 1933.

Županstvo občine Št. Jernej na Dolenjskem javlja žalostno vest, da je nenadoma preminul njen svetovalec in blagajnik, gospod

VALE MAKS

trgovec, posestnik itd.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 1. oktobra 1933, ob 15. uri na tukajšnjem farnem pokopališču. Zaslužnega pokojnika ohranimo v trajnem spominu.

Št. Jernej na Dolenjskem, dne 29. septembra 1933.

MURSKA TERENSKA TEHNIČNA SEKCIJA

K št. 1503/33

10400

Razglas

Murska terenska tehnična sekcija v Gornji Radgoni razpisuje na dan 19. oktobra 1933 pismo ofertno licitacijo

za dobavo 30.597 fašinskih butar

za regulacijska dela na območju Muri. Podrobna pojasnila so na razpolago pri murski sekciji.

Murska terenska tehnična sekcija

Gornja Radgona, dne 27. septembra 1933.

Suhe gobe, divji kostani, želod, smrekove storže

kupuje

po najvišjih cenah

V. H. ROHRMANN

LJUBLJANA

Sv. Petra nasip 27

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

ZA NAVADNO LETO 1934

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obhajen.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnice in lune mrke; — lune spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — račune za kolk, za pobornice, kupne pogodbe in račune; — konulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroskem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in Juljski Benediti; — pregled o koncu brejosti živali; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obrestih; — življenjepis važnih in odličnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku

tiskarni

J. Blasnikova nasl. d. d.
v Ljubljani

269

Brez posebnega obvestila

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl po nesrečni nezgodi naš iskreno ljubljani sin, soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

MAKS VALE

trgovec in posestnik v Št. Jerneju

Preminil je dne 28. septembra v starosti 50 let, previden s sv. tolažili, v kandijski bolnišnici.

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, dne 1. oktobra, ob 15. v Št. Jerneju iz hiše žalosti na tamošnje župno pokopališče.

Priporočamo dragega pokojnika vsem, ki so ga v njegovem plemenitem in plodonosnem življenjskem delu poznali, da ga ohranijo v blagem spominu.

Št. Jernej na Dolenjskem, dne 29. septembra 1933.

Žalujoča soproga JOSIPINA roj. BON, sin MAKS, hčerka BOŽA, starši, svakinja MICI BON in ostalo sorodstvo.

10397

